

# ZBIERKA ZÁKONOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1996

Vyhlásené: 14.06.1996 Časová verzia predpisu účinná od: 15.01.2007 do: 31.03.2007

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

164

## ZÁKON

### NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

zo 17. mája 1996

**o dráhach a o zmene zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov**

Národná rada Slovenskej republiky sa uzniesla na tomto zákone:

#### Čl. I

#### PRVÁ ČASŤ

#### ÚVODNÉ USTANOVENIA

##### § 1

##### Účel zákona

Tento zákon upravuje podmienky výstavby dráh a stavieb na dráhach, podmienky na prevádzkovanie dráh a prevádzkovanie dopravy na dráhach a práva a povinnosti právnických osôb a fyzických osôb s tým spojené, ako aj výkon štátnej správy a štátneho dozoru vo veciach dráh.

##### § 2

##### Základné pojmy

(1) Dráha je dopravná cesta určená na pohyb dráhových vozidiel vrátane pevných zariadení potrebných na zabezpečenie pohybu dráhových vozidiel a bezpečnosti a plynulosti dopravy na dráhe.

(2) Súčasťou dráhy sú všetky zariadenia, stavby a objekty, ktoré sú potrebné na zabezpečenie pohybu dráhových vozidiel, na zabezpečenie a ochranu dráhy a na zabezpečenie bezpečnosti a plynulosti dopravy na dráhe.

(3) Dráhy podľa tohto zákona nie sú banské, prenosné, priemyselné dráhy a lanové vleky.

(4) Prevádzkovaním dráhy sa rozumie činnosti, ktorými sa zabezpečuje a obsluhuje dráha a organizuje doprava na dráhe.

(5) Prevádzkovaním dopravy na dráhe sa rozumie činnosti, ktorých predmetom je preprava osôb, zvierat a vecí.

(6) Kombinovanou dopravou sa rozumie preprava tovaru na jeden prepravný doklad v jednej nákladovej jednotke z miesta nakládky do miesta vykládky prepravovaného najmenej dvoma druhmi dopravy.

(7) Nákladovou jednotkou sa rozumie nákladné vozidlo, príves, náves s ťahačom alebo bez ťahača, vymeniteľná nadstavba, kontajner najmenej 6 058 mm dlhý a podvojný náves.

(8) Verejným záujmom vo verejnej osobnej doprave na dráhe je záujem na zabezpečení základných prepravných potrieb.

(9) Sieťou je celá železničná infraštruktúra vo vlastníctve alebo v správe prevádzkovateľa dráhy.

(10) Vlakovou cestou je kapacita dopravnej cesty potrebná na jazdu vlaku medzi dvomi miestami za určité časové obdobie.

(11) Tarifa upravuje sadzby na výpočet základného cestovného a prepravného, príplatkov a zliav z neho a ďalších úhrad spojených s prepravou osôb, zvierat a vecí na dráhe, ako aj podmienky, za akých sa sadzby uplatňujú.

(12) Technickými špecifikáciami interoperability (ďalej len „technická špecifikácia“) sa rozumejú špecifikácie interoperability, ktoré definujú každý subsystém tak, aby spĺňal základné požiadavky podľa § 57b ods. 4 a aby sa tým vytvorili nevyhnutné vzájomné funkčné vzťahy medzi subsystémami systémov transeurópskych vysokorýchlostných železníc a konvenčných železníc a zabezpečila sa ich zlučiteľnosť.

## **DRUHÁ ČASŤ DRÁHY**

### **§ 3 Členenie dráh**

(1) Dráhy sa podľa technických podmienok členia na železničné, električkové, trolejbusové, lanové a špeciálne dráhy.

(2) Špeciálne dráhy slúžia na zabezpečenie dopravných potrieb obce.

(3) Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom stavebné a technické podmienky jednotlivých druhov dráh a ich súčasti.

### **§ 4 Kategórie železničných dráh**

(1) Železničné dráhy sa z hľadiska účelu a významu členia na

- a) celoštátne dráhy, ktoré slúžia celoštátnej verejnej železničnej doprave a medzinárodnej doprave,
- b) regionálne dráhy, ktoré majú miestny význam, slúžia verejnej železničnej doprave a sú zaústené do celoštátnej alebo do inej regionálnej dráhy,
- c) vlečky, ktoré slúžia vlastným prepravným potrebám prevádzkovateľa alebo iného subjektu na základe zmluvy a sú zaústené do celoštátnej dráhy, regionálnej dráhy alebo do inej vlečky.

(2) O zaradení železničnej dráhy do príslušnej kategórie dráhy a o zmenách tohto zaradenia rozhoduje príslušný dráhový správny úrad po dohode s Ministerstvom obrany Slovenskej republiky s výnimkou ustanovenia § 70.

#### **§ 4a**

(1) Európsky železničný systém tvoria železničné dráhy na území členských štátov Európskej únie (ďalej len „členský štát“) určené rozhodnutím Európskeho parlamentu a Rady ako súčasť

európskej dopravnej siete, vybudované alebo modernizované pre vysokorýchlostnú železničnú dopravu alebo pre konvenčnú železničnú dopravu alebo kombinovanú dopravu a dráhové vozidlá prevádzkované na týchto dráhach, uvedené v prílohe č. 1.

(2) Železničná dráha, na ktorej je prevádzkovaná vysokorýchlostná železničná doprava, je dráha, ktorá spĺňa požiadavky na rýchlosť dráhových vozidiel nad 200 km/h.

(3) Železničná dráha, ktorá spĺňa požiadavky na rýchlosť dráhových vozidiel do 200 km/h, určená pre osobnú alebo nákladnú dopravu a kombinovanú dopravu, je dráha konvenčná.

(4) O zaradení železničnej dráhy do európskeho železničného systému a o zmenách tohto zaradenia rozhoduje ministerstvo (§ 65 písm. f).

## **§ 5**

### **Obvod dráhy**

(1) Obvod dráhy je územie vymedzené územným rozhodnutím<sup>1)</sup> na umiestnenie stavby dráhy.

(2) Obvod dráhy vzniká vydaním územného rozhodnutia a zaniká zrušením územného rozhodnutia alebo rozhodnutím o zrušení dráhy.

(3) Celoštátne dráhy a regionálne dráhy majú obvod dráhy vymedzený zvislými plochami vedenými hranicami pozemkov, ktoré sú určené na umiestnenie dráhy, zabezpečenie dráhy a jej údržbu, najmenej však 2 m od vonkajšieho okraja stavby dráhy.

(4) Ostatné dráhy majú obvod dráhy vymedzený zvislými plochami vedenými 3 m od osi krajnej koľaje, krajného nosného alebo dopravného lana, krajného vodiča trakčného vedenia alebo hranicami pozemku určeného na umiestnenie dráhy, zabezpečenie dráhy a jej údržbu, najmenej však 1,5 m od vonkajšieho okraja stavby dráhy, ak dopravná cesta nevedie po pozemnej komunikácii.

## **§ 5a**

### **Ochrana dráhy**

(1) Bez súhlasu prevádzkovateľa dráhy sa nesmie vstupovať na dráhu a v obvode dráhy na miesta, ktoré nie sú prístupné verejnosti, okrem prípadov ustanovených osobitným predpisom,<sup>1a)</sup> a nesmú sa v obvode dráhy vykonávať činnosti, ktoré sú podnikaním.

(2) Zakazuje sa vstupovať na dráhu a do obvodu dráhy okrem

- a) dráhy a jej obvodu, ak je dráha vedená na pozemnej komunikácii,
- b) dráhy a jej obvodu v mieste križovania dráhy s pozemnou komunikáciou,
- c) priestorov určených pre verejnosť, nástupíšť a prístupových ciest k nim a priestorov v budovách, ktoré sa nachádzajú v obvode dráhy, ak sú v nich vykonávané služby súvisiace s prevádzkovaním dráhy a dopravy na dráhe,
- d) verejne prístupných účelových komunikácií v obvode dráhy,
- e) voľných plôch, ktoré sú vzdialené najmenej 5 m od osi krajnej koľaje dráhy.

## **§ 6**

### **Stavba dráhy a stavba na dráhe**

(1) Stavba dráhy je stavba dopravnej cesty a stavba, ktorá rozširuje, dopĺňa, mení alebo zabezpečuje dráhu a jej súčasti bez ohľadu na to, či je, alebo nie je v obvode dráhy.

(2) Stavba na dráhe sú všetky stavby v obvode dráhy, ktoré nie sú stavbou dráhy, bez ohľadu na účel, na ktorý slúžia.

(3) Stavba dráhy a stavba na dráhe musia spĺňať osobitné podmienky a požiadavky bezpečnosti prevádzky dráhy a dopravy na dráhe. Súčasťou týchto podmienok sú aj podmienky na prístup zdravotne postihnutých osôb.

(4) Ak je to potrebné na účely stavby dráhy, ako aj na výkon činností v obvode dráhy a v ochrannom pásme dráhy (§ 5 a 7), možno vo verejnom záujme v nevyhnutnej miere vyvlastniť za náhradu potrebné nehnuteľnosti alebo práva k nim, ak ich nemožno získať dohodou. Na vyvlastňovacie konanie sa vzťahujú osobitné predpisy.<sup>1)</sup>

(5) Ministerstvo ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom podrobnosti o osobitných podmienkach a požiadavkách bezpečnosti prevádzky dráhy a dopravy na dráhe.

## § 7

### Ochranné pásmo dráhy

(1) Ochranné pásmo dráhy je priestor po oboch stranách dráhy, ktorého hranice sú vymedzené zvislou plochou a ktorý slúži na ochranu dráhy a na ochranu prevádzky na dráhe.

(2) Ochranné pásmo dráhy je

- a) pri celoštátnej dráhe a pri regionálnej dráhe 60 m od osi krajnej koľaje, najmenej však 30 m od hranice obvodu dráhy,
- b) pri celoštátnej dráhe vystavanej pre rýchlosť väčšiu ako 160 km/h 100 m od osi krajnej koľaje, najmenej však 50 m od hranice obvodu dráhy,
- c) pri vlečke 30 m od osi krajnej koľaje,
- d) pri špeciálnej dráhe 30 m od hranice obvodu dráhy, pri tuneloch špeciálnej dráhy 35 m od osi krajnej koľaje, pri ostatných podpovrchových objektoch špeciálnej dráhy 35 m od vonkajšieho obrysu objektu,
- e) pri lanovej dráhe 10 m od nosného lana, dopravného lana alebo od osi krajnej koľaje,
- f) pri električkovej a trolejbusovej dráhe 30 m od osi krajnej koľaje alebo od krajného trolejového drôtu.

(3) Ochranné pásmo dráhy sa nezriaďuje pre dráhu vedenú po pozemnej komunikácii a pre vlečku v uzavretom priestore prevádzkarne alebo v obvode prístavu.

## § 8

### Činnosti v ochrannom pásme dráhy

(1) V ochrannom pásme dráhy možno zriaďovať stavby, zriaďovať vedenia, vykonávať banskú činnosť, činnosť vykonávanú banským spôsobom a iné zemné práce len so súhlasom príslušného dráhového správneho úradu a podľa podmienok ním určených.

(2) V ochrannom pásme dráhy možno umiestňovať svetelné zdroje a farebné plochy zameniteľné s návestnými znakmi, ako aj skladovať nebezpečné odpady, výbušniny a nebezpečné látky len so súhlasom príslušného dráhového správneho úradu a podľa podmienok ním určených.

(3) Príslušný dráhový správny úrad vydáva súhlas podľa odsekov 1 a 2 formou záväzného stanoviska.<sup>1b)</sup> Na udelenie súhlasu sa nevzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní.<sup>17)</sup> Súhlas sa nevyžaduje pre stavby, na ktoré

- a) sa nevyžaduje územné rozhodnutie,<sup>1c)</sup>
- b) postačí ohlásenie stavebnému úradu,<sup>1d)</sup>
- c) sa nevyžaduje stavebné povolenie ani ohlásenie stavebnému úradu.<sup>1e)</sup>

(4) Vlastník (správca, užívateľ) nehnuteľností a vedení v ochrannom pásme dráhy je povinný na vlastné náklady udržiavať tieto nehnuteľnosti a vedenia v takom stave a užívať ich takým spôsobom, aby dráhu a dopravu na dráhe neohrozoval a neobmedzoval.

(5) V záujme bezpečnosti dráhy a dopravy na dráhe je vlastník (správca, užívateľ) nehnuteľnosti povinný v ochrannom pásme dráhy odstrániť stromy, kry, iné porasty alebo upraviť, prípadne odstrániť iné prekážky, ktoré by mohli ohroziť bezpečné a plynulé prevádzkovanie dráhy a dopravy na dráhe. Nedotknuté zostávajú osobitné predpisy.<sup>2)</sup>

(6) Príslušný dráhový správny úrad môže nariadiť vlastníčkovi nehnuteľnosti v ochrannom pásme dráhy vykonať na vlastné náklady opatrenia na odstránenie závad, ktoré narušujú bezpečnosť dráhy a dopravy na dráhe alebo obmedzujú dopravu na dráhe.

(7) V prípade nebezpečenstva z omeškania môže prevádzkovateľ dráhy vykonať na náklady vlastníka (správcu, užívateľa) nehnuteľnosti úpravu alebo odstrániť prekážky, okliesniť alebo odstrániť stromy, kry alebo iné porasty sám. Tým nie je dotknuté právo vlastníka (správcu, užívateľa) na náhradu škody podľa všeobecných predpisov o náhrade škody.<sup>3)</sup>

(8) Prevádzkovateľ dráhy a prevádzkovateľ dopravy na dráhe (ďalej len „dopravca“) sú oprávnení vstupovať v ochrannom pásme dráhy s vedomím vlastníka (správcu, užívateľa) na cudzie nehnuteľnosti na účely opráv, údržby a prevádzkovania dráhy. V prípade odstraňovania následkov nehôd alebo poškodenia dráhy a na účely odstraňovania iných prekážok obmedzujúcich prevádzku dráhy prevádzkovateľ dráhy a dopravca sú aj bez predchádzajúceho upozornenia vlastníka oprávnení vstupovať v ochrannom pásme dráhy na tieto nehnuteľnosti na nevyhnutne potrebný čas. Pritom sú povinní dbať na to, aby užívanie týchto nehnuteľností bolo rušené čo najmenej a aby vstupom a činnosťami nevznikli škody, ktorým možno zabrániť. Tým nie je dotknuté právo vlastníka (správcu, užívateľa) nehnuteľnosti na náhradu škody podľa všeobecných predpisov o náhrade škody.<sup>3)</sup>

## § 9

### Zdroj ohrozenia dráhy

Príslušný dráhový správny úrad je oprávnený zisťovať zdroje ohrozovania, poškodzovania alebo rušenia prevádzkovania dráhy, dopravy na dráhe, dráhových telekomunikačných a zabezpečovacích zariadení a vedení a pri zistení zdroja ohrozenia dráhy je oprávnený nariadiť prevádzkovateľovi alebo majiteľovi zdroja ohrozenia jeho odstránenie. Ak prevádzkovateľ alebo majiteľ zdroja ohrozenia dráhy nevyhoví tomuto nariadeniu, príslušný dráhový správny úrad rozhodne o odstránení zdroja ohrozenia dráhy na jeho náklady. Odvolanie proti tomuto rozhodnutiu nemá odkladný účinok.

## § 10

### Styk dráh

Vzájomným stykom dráh sa rozumie ich zaústovanie, súbeh a križovanie. Ministerstvo ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom technické podmienky na styk dráh.

**§ 11****Križovanie dráh a pozemných komunikácií**

(1) Križovanie dráh s pozemnými komunikáciami zriaďuje, rozširuje a zabezpečuje ten, v koho záujme k tomu dochádza.

(2) Križovanie železničnej dráhy s pozemnou komunikáciou sa zriaďuje mimo úrovne koľají. Výnimky z križovania na úrovni koľají možno povoliť<sup>4)</sup> len so súhlasom príslušného dráhového správneho úradu.

(3) Križovanie železničnej dráhy s pozemnou komunikáciou na úrovni koľají musí byť označené a podľa potreby zabezpečené. Ministerstvo ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom spôsob označenia a zabezpečenia križovania železničnej dráhy s pozemnou komunikáciou na úrovni koľají.

(4) Pri križovaní železničnej dráhy s pozemnou komunikáciou na úrovni koľají má prevádzka dráhy prednosť pred prevádzkou na pozemných komunikáciách.

(5) Ak električková a trolejbusová dráha používa pozemnú komunikáciu, styk dráhy s pozemnou komunikáciou na úrovni koľají sa neoznačuje ani nezabezpečuje.

(6) Ak električková a trolejbusová dráha používa pozemnú komunikáciu spoločne s cestnými vozidlami, vzťahujú sa na ich prevádzku aj pravidlá premávky na pozemných komunikáciách podľa osobitných predpisov.<sup>5)</sup>

**§ 12****Stavebné a kolaudačné konanie**

(1) Špeciálnym stavebným úradom<sup>6)</sup> pre stavby dráh a stavby na dráhe je príslušný dráhový správny úrad.

(2) O povolení stavby, ktorá neslúži na účely dráhy a nachádza sa sčasti v obvode dráhy, rozhoduje v stavebnom konaní<sup>7)</sup> stavebný úrad na základe záväzného stanoviska dráhového správneho úradu; dráhový správny úrad je v tomto konaní dotknutým orgánom<sup>7a)</sup>. V sporných prípadoch o tom, či stavba slúži na účely dráhy, rozhoduje príslušný dráhový správny úrad po vyjadrení stavebného úradu.

(3) Pred vydaním kolaudačného rozhodnutia<sup>8)</sup> sa spôsobilosť stavby dráhy na uvedenie do prevádzky overí technicko-bezpečnostnou skúškou, prípadne aj skúšobnou prevádzkou. Technicko-bezpečnostná skúška sa vykoná na náklady stavebníka.

(4) Ministerstvo ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom rozsah a podmienky technicko-bezpečnostnej skúšky a skúšobnej prevádzky stavby dráhy.

**§ 13****Zrušenie dopravnej cesty**

Dopravnú cestu určenú na pohyb dráhového vozidla možno zrušiť len na návrh vlastníka dráhy. O zrušení dopravnej cesty rozhoduje príslušný dráhový správny úrad.

## **TRETIA ČASŤ**

### **PREVÁDZKOVANIE DRÁHY**

#### **§ 14**

##### **Pravidlá prevádzkovania dráhy**

(1) Prevádzkovanie dráhy sa musí uskutočňovať tak, aby sa zabezpečila ochrana života a zdravia osôb, ochrana majetku a životného prostredia a bezpečnosť a plynulosť dopravy na dráhe.

(2) Ministerstvo ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom pravidlá prevádzkovania dráhy, ktoré určia spôsob a podmienky na zabezpečenie dráhy, obsluhu dráhy a organizovanie dopravy na dráhe.

#### **§ 15**

##### **Obmedzenie prevádzkovania dráhy**

(1) Ak dráha alebo jej časť nie je prevádzkyschopná v dôsledku živeľnej udalosti, nehody alebo mimoriadnej udalosti, prevádzkovateľ dráhy je oprávnený obmedziť prevádzkovanie dráhy alebo jej časti na čas nevyhnutne potrebný na odstránenie prekážok spôsobujúcich, že dráha nie je prevádzkyschopná.

(2) Prevádzkovateľ dráhy je oprávnený obmedziť prevádzkovanie dráhy alebo jej časti na nevyhnutne potrebný čas aj z dôvodu vykonávania údržby dráhy alebo úpravy dráhy.

(3) Prevádzkovateľ celoštátnej dráhy a regionálnej dráhy je oprávnený obmedziť prevádzkovanie dráhy z dôvodov zastavenia prevádzkovania dopravy na dráhe alebo jej časti na základe rozhodnutia orgánu štátnej správy podľa § 26 ods. 2. Prevádzkovateľ je aj v tomto prípade povinný zabezpečiť pravidelné prehliadky a kontrolu určených technických parametrov súčastí dráhy podľa pravidiel prevádzkovania dráhy.

##### **Povinnosti vlastníka dráhy**

#### **§ 16**

(1) Vlastník dráhy je povinný udržiavať dráhu tak, aby bola prevádzkyschopná a aby bol umožnený styk s inými dráhami.

(2) Vlastník celoštátnej dráhy alebo regionálnej dráhy je povinný starať sa o rozvoj a modernizáciu dráhy v rozsahu nevyhnutnom na zabezpečenie dopravných potrieb.

(3) Ak vlastník celoštátnej alebo regionálnej dráhy nemôže zabezpečiť prevádzkyschopnosť dráhy, je povinný dráhu prednostne ponúknuť štátu na jej odkúpenie. Štát zastupuje ministerstvo. Ak ministerstvo odmietne odkúpiť dráhu, vlastník môže dráhu predať inej právnickej osobe alebo fyzickej osobe. Odmietnutie sa musí vykonať v písomnej forme.

#### **§ 17**

(1) Vlastník dráhy je povinný zabezpečiť prevádzkovanie dráhy. V prípade, že vlastník celoštátnej dráhy nie je súčasne jej prevádzkovateľom, je povinný umožniť prevádzkovanie celoštátnej dráhy inej oprávnenej právnickej osobe.

(2) Ak vlastník dráhy nemôže zabezpečiť prevádzkovanie dráhy, je povinný ponúknuť dráhu na zabezpečenie jej prevádzkovania

- a) štátu zastúpenému ministerstvom, ak ide o celoštátnu dráhu, alebo jednotke územnej samosprávy, ak ide o regionálnu dráhu,
- b) obci alebo obciam, v ktorých územnom obvode sa dráha nachádza, ak ide o električkovú, trolejbusovú, špeciálnu alebo lanovú dráhu.

(3) Ak subjekty uvedené v odseku 2 odmietnu prevádzkovanie dráhy, vlastník je oprávnený ponúknuť celoštátnu alebo regionálnu dráhu na prevádzkovanie inej oprávnenej právnickej osobe; ak ide o električkovú, trolejbusovú, špeciálnu alebo lanovú dráhu, inej oprávnenej právnickej osobe alebo fyzickej osobe.

### **Povinnosti prevádzkovateľa dráhy**

#### **§ 18**

(1) Prevádzkovateľ dráhy je povinný

- a) prevádzkovať dráhu podľa povolenia na prevádzkovanie dráhy a pravidiel prevádzkovania dráhy,
- b) zabezpečiť, aby dráhu prevádzkovali osoby, ktoré spĺňajú predpísanú odbornú, zdravotnú, zmyslovú a psychologickú spôsobilosť,
- c) vystrojiť a označiť zamestnancov, ktorí sú oprávnení dávať cestujúcim, odosielateľom a príjemcom v obvode dráhy pokyny na zachovanie bezpečnosti a plynulosti dopravy,
- d) označiť priestory v obvode dráhy, ktoré nie sú prístupné verejnosti.

(2) Ministerstvo ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom podrobnosti o vystrojení a označení zamestnancov podľa odseku 1 písm. c).

#### **§ 19**

(1) Prevádzkovateľ dráhy pri verejnej osobnej doprave na dráhe je okrem povinností uvedených v § 18 povinný

- a) viditeľne označiť názvom stanice (zastávky), ktoré prevádzkuje, pričom prevádzkovateľ celoštátnej a regionálnej dráhy je viazaný rozhodnutím príslušného dráhového správneho úradu o názve stanice (zastávky); zmena názvu stanice (zastávky) sa vykoná na náklady toho, v koho záujme ku zmene názvu dochádza,
- b) zabezpečiť informácie na orientáciu cestujúcich v staniciach (zastávkach) a informovanosť cestujúcich o poskytovaných prepravných službách a cenách za poskytované služby podľa osobitného predpisu,<sup>9)</sup>
- c) zverejniť cestovné poriadky a ich zmeny spôsobom obvyklým pri jednotlivých druhoch dráh,
- d) vytvárať podmienky na prepravu zdravotne postihnutých osôb a cestujúcich s detským kočíkom,
- e) zabezpečiť, aby fajčenie bolo umožnené iba v priestoroch na to určených.

(2) Návrh na rozhodnutie o názve stanice (zastávky) podľa odseku 1 písm. a) predkladá prevádzkovateľ dráhy príslušnému dráhovému správnomu úradu. Prevádzkovateľ dráhy je pri návrhu názvu stanice (zastávky) viazaný názvom obce.<sup>10)</sup> V odôvodnených prípadoch na rozlíšenie názvu niekoľkých staníc v jednej obci, prípadne jej časti možno názov stanice (zastávky) rozšíriť.

(3) Prevádzkovateľ celoštátnej dráhy alebo regionálnej dráhy je povinný

- a) finančne zabezpečiť riadne prevádzkovanie dráhy počas celej doby platnosti povolenia na prevádzkovanie dráhy,

- b) preukázať na výzvu príslušného dráhového správneho úradu finančnú spôsobilosť na prevádzkovanie dráhy (§ 34a),
- c) za každý kalendárny rok, najneskôr do 30. apríla nasledujúceho roka poskytnúť príslušnému dráhovému správnomu úradu doklady preukazujúce trvanie finančnej spôsobilosti na riadne prevádzkovanie dráhy.

## § 20

Prevádzkovateľ celoštátnej alebo regionálnej dráhy je okrem povinností uvedených v § 18 a 19 povinný

- a) umožniť dopravcovi, ktorý má platnú licenciu, pridelenú kapacitu dopravnej cesty a bezpečnostné osvedčenie, na základe zmluvy prevádzkovanie dopravy na dráhe; uzatvorenú zmluvu je prevádzkovateľ dráhy povinný predložiť príslušnému dráhovému správnomu úradu na schválenie,
- b) zabezpečiť dopravcom prístup k službám poskytovaným prevádzkovateľom dráhy spôsobom, aby nedošlo k zvýhodneniu niektorého z dopravcov; rozsah služieb a zoznam doplnkových služieb je uvedený v prílohe č. 2,
- c) poskytnúť za úhradu na nevyhnutne potrebný čas svoju dopravnú cestu inému prevádzkovateľovi dráhy na objazdy nezjazdného úseku dráhy, ak táto nezjazdnosť bola spôsobená živelnou udalosťou, nehodou alebo mimoriadnou udalosťou,
- d) vytvárať podmienky na výstavbu manipulačných, skladovacích a prekladacích zariadení kombinovanej dopravy v obvode dráhy, ako aj umožniť manipuláciu s tovarmi a nákladovými jednotkami kombinovanej dopravy,
- e) vytvárať podmienky na zabezpečenie priechodnosti nákladových jednotiek kombinovanej dopravy na vybraných tratiach,
- f) uskutočňovať spoločné rokovania s dopravcami o plánovanej údržbe dráhy,
- g) poskytnúť žiadateľom o pridelenie kapacity dopravnej cesty informácie o voľnej kapacite a v lehote piatich pracovných dní odpovedať na požiadavky na jednotlivé vlakové cesty,
- h) zabezpečiť, aby jeho príjmy pozostávajúce z tržieb za výkony, zo zisku z iných činností a štátnej pomoci boli v rovnováhe s výdavkami na celoštátnu alebo regionálnu dráhu,
- i) vyberať cenu za používanie dopravnej cesty podľa regulácie cien určenej príslušným dráhovým správnym úradom,
- j) zabezpečiť, aby ceny pre dopravcov, ktorí zabezpečujú služby rovnakého charakteru, boli nediskriminačné a boli v súlade so zásadami určenými v sieťovom vyhlásení (§ 38h),
- k) zabezpečiť ochranu obchodného tajomstva,<sup>10a)</sup>
- l) príjmy za používanie dopravnej cesty používať na financovanie svojej činnosti podľa tohto zákona,

## § 21

### Cestovný poriadok

(1) Cestovný poriadok verejnej osobnej dopravy na dráhe je súhrn údajov o pohybe vlakov prepravujúcich osoby, zvieratá a veci, ktorý sa má uskutočniť na dopravnej ceste počas určeného obdobia. Prevádzkovateľ celoštátnej a regionálnej dráhy vychádza pri vypracovaní cestovného poriadku z požiadaviek dopravcov.

(2) Návrh cestovného poriadku a návrh jeho zmien je prevádzkovateľ celoštátnej a regionálnej dráhy povinný prerokovať pred jeho zverejnením so žiadateľmi o pridelenie kapacity dopravnej cesty a samosprávnym krajom, ktorého územím dráha prechádza.

(3) Prevádzkovateľ celoštátnej a regionálnej dráhy najneskôr 11 mesiacov pred nadobudnutím platnosti cestovného poriadku zabezpečí určenie predbežných medzinárodných vlakových ciest.

(4) Cestovný poriadok na celoštátnej dráhe a jeho zmeny nadobúdajú platnosť dňom určeným v dohode európskych železničných správ.

(5) Cestovný poriadok na regionálnej dráhe a jeho zmeny nadobúdajú platnosť najskôr 15. deň po jeho zverejnení.

(6) Dopravca, ktorý má na základe licencie prevádzkovať verejnú osobnú dopravu na električkovej, trolejbusovej, špeciálnej alebo na lanovej dráhe, je povinný predložiť pred začatím prevádzkovania dopravy na dráhe cestovný poriadok na schválenie obci, v ktorej sa nachádza východisková stanica dráhy.

(7) Cestovný poriadok na električkovej, trolejbusovej, špeciálnej a lanovej dráhe a jeho zmeny nadobúdajú platnosť najskôr 48 hodín po jeho zverejnení.

(8) Ministerstvo ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom spôsob vypracovania, obsah a zverejňovanie cestovného poriadku dráh.

## **§ 22**

### **Zmluva o prevádzkovaní celoštátnej alebo regionálnej dráhy**

(1) Vlastník dráhy uzatvára s prevádzkovateľom dráhy zmluvu o prevádzkovaní celoštátnej alebo regionálnej dráhy; ak ide o zabezpečenie potrieb obrany štátu, vlastník dráhy uzatvára zmluvu o prevádzkovaní celoštátnej alebo regionálnej dráhy po dohode s Ministerstvom obrany Slovenskej republiky. Zmluva sa uzatvára najmenej na obdobie jedného roka.

(2) Zmluvou vlastník dráhy určí požadované kvantitatívne a kvalitatívne parametre železničnej siete, riadiacich a zabezpečovacích systémov a ďalších potrieb vlastníka dráhy.

(3) Zmluvou sa prevádzkovateľovi dráhy určujú aj podmienky na zabezpečenie vonkajšej a vnútornej ochrany štátu.

(4) Zmluva musí obsahovať spôsob zabezpečenia vyrovnaného hospodárenia prevádzkovateľa dráhy.

## **ŠTVRTÁ ČASŤ**

### **PREVÁDZKOVANIE DOPRAVY NA DRÁHE**

## **§ 25**

### **Pravidlá prevádzkovania dopravy na dráhe**

(1) Doprava na dráhe sa musí usporiadať tak, aby sa zabezpečila ochrana života a zdravia osôb, ochrana majetku a životného prostredia a aby sa osoby, zvieratá a veci prepravovali podľa pravidiel prevádzkovania dopravy na dráhe.

(2) Ministerstvo ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom pravidlá prevádzkovania dopravy na dráhe, ktoré podrobne upravujú obsah činností dopravcu potrebných na zabezpečovanie prepravných potrieb.

## **§ 26**

### **Obmedzenie dopravy na dráhe**

(1) Dopravca môže obmedziť alebo zastaviť dopravu na dráhe na nevyhnutne potrebný čas z dôvodu

a) verejného záujmu v súvislosti s inou mimoriadnou dopravou na dráhe,

- b) bezpečnosti dopravy na dráhe,
- c) nezjazdnosti dráhy v dôsledku nehody, živelnjej udalosti, mimoriadnej udalosti alebo rekonštrukcie dráhy.

(2) Dopravca je povinný obmedziť alebo zastaviť dopravu na dráhe na nevyhnutne potrebný čas na základe rozhodnutia orgánu štátnej správy v oblasti životného prostredia, jadrového dozoru, obrany, v zdravotnej, veterinárnej a rastlinnolekárskej oblasti.

(3) Obmedzením dopravy na dráhe je dopravca viazaný a je povinný ho zverejniť. Obmedzenie nadobúda platnosť jeho zverejnením alebo v určenom termíne.

### **Povinnosti dopravcu**

#### **§ 27**

(1) Dopravca je povinný

- a) vykonávať dopravu na dráhe podľa pravidiel prevádzkovania dopravy na dráhe, licencie a zmluvy uzavretej s prevádzkovateľom dráhy,
- b) používať pri prevádzkovaní dopravy na dráhe dráhové vozidlá v technickom stave, ktorý zodpovedá schválenej technickej spôsobilosti (§ 50),
- c) zastaviť prevádzku dráhového vozidla, ktoré ohrozuje bezpečnosť a zdravie osôb, bezpečnosť majetku alebo životné prostredie nad únosnú mieru zaťaženia,
- d) zabezpečiť, aby dopravu na dráhe vykonávali osoby, ktoré spĺňajú predpísanú odbornú, zdravotnú, zmyslovú a psychologickú spôsobilosť,
- e) zabezpečiť, aby dráhové vozidlá viedli osoby, ktoré sú držiteľmi platného preukazu na vedenie dráhového vozidla,
- f) riadiť sa pri prevádzkovaní dopravy na dráhe pokynmi prevádzkovateľa dráhy týkajúcimi sa organizovania dopravy na dráhe,
- g) vystrojiť a označiť svojich zamestnancov, ktorí sú oprávnení dávať cestujúcim, odosielateľom a príjemcom pokyny na zachovanie bezpečnosti a plynulosti dopravy na dráhe,
- h) prepravovať ozbrojené sily,<sup>12)</sup> ich príslušníkov a osobitne označené zásielky podľa podmienok určených v zmluve o výkonoch vo verejnom záujme (§ 30).

(2) Dopravca, ktorý prevádzkuje dopravu na celoštátnej dráhe alebo regionálnej dráhe, je ďalej povinný

- a) finančne zabezpečiť riadne prevádzkovanie dopravy na dráhe počas celej doby platnosti licencie,
- b) ponúknuť efektívne a primerané služby za čo najnižšie náklady,
- c) preukázať na výzvu príslušného dráhového správneho úradu finančnú spôsobilosť na prevádzkovanie dopravy na dráhe,
- d) predložiť príslušnému dráhovému správnomu úradu za každý kalendárny rok najneskôr do 30. apríla doklady preukazujúce trvanie finančnej spôsobilosti na riadne prevádzkovanie dopravy na dráhe,
- e) ku dňu začatia prevádzkovania dopravy na dráhe uzatvoriť zmluvu o poistení zodpovednosti za škodu<sup>12b)</sup> z prevádzkovania dopravy na dráhe a byť poistený po celú dobu prevádzkovania dopravy na dráhe,
- f) poskytnúť na výzvu príslušného dráhového správneho úradu informácie potrebné na overenie trvania poistenia zodpovednosti za škodu z prevádzkovania dopravy na dráhe.

(3) Ministerstvo ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom podrobnosti o vystrojení a označení zamestnancov dopravcu podľa odseku 1 písm. g).

### § 28

Dopravca, ktorý prevádzkuje verejnú osobnú dopravu na dráhe, je okrem povinností podľa § 27 povinný

- a) vykonávať dopravu na dráhe podľa cestovného poriadku a tarify,<sup>12a)</sup>
- b) označiť jednotlivé dráhové vozidlá alebo ich súpravy určené na prepravu osôb názvom konečnej stanice (zastávky) s výnimkou lanových dráh, pri trolejbusových a električkových dráhach aj číslom linky a evidenčným číslom vozidla,
- c) zabezpečiť v dráhových vozidlách orientáciu a informovanosť cestujúcich a vytvárať podmienky na prepravu cestujúcich s detským kočíkom,
- d) zabezpečiť na žiadosť cestujúceho v dráhových vozidlách technické a personálne podmienky na prepravu osôb s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie,
- e) informovať cestujúcich o poskytovaných službách a cenách za poskytované služby podľa osobitného predpisu.<sup>9)</sup>

### § 28a

#### Oprávnenia dopravcu

(1) Dopravca je prostredníctvom vodiča alebo sprievodcu dráhového vozidla alebo iného svojho zamestnanca povereného výkonom kontroly alebo organizáciou prepravy oprávnený dávať cestujúcim pokyny a príkazy na zaistenie ich bezpečnosti alebo bezpečnosti a plynulosti prevádzky dráhy a prevádzky dopravy na dráhe. Tieto osoby môžu

- a) vylúčiť na najbližšej stanici alebo zastávke z prepravy osobu, ktorá nedodržiava prepravný poriadok, pokyny a príkazy dopravcu, zdržiava sa v dráhovom vozidle neoprávnene alebo svojím správaním naruša bezpečnú, pokojnú a pohodlnú prepravu, znečisťuje dráhové vozidlo alebo inak obťažuje cestujúcich, ako aj osobu nespôsobilú na prepravu podľa prepravného poriadku,
- b) vylúčiť z prepravy cestujúceho s batožinou alebo s jeho domácim zvieratom, ak sú prekážkou bezpečnej, pokojnej a pohodlnej prepravy cestujúcich alebo ak ohrozujú zdravie cestujúcich,
- c) uložiť cestujúcemu, ktorý sa nepreukáže platným cestovným lístkom, zaplatiť cestovné a úhradu [§ 46b ods. 2 písm. g)], alebo sa preukázať osobnými údajmi potrebnými na vymáhanie cestovného a úhrady v rozsahu meno a priezvisko, dátum narodenia, rodné číslo, adresa trvalého bydliska, číslo občianskeho preukazu (cestovného pasu prípadne iného dokladu totožnosti), v prípade nepľnoletého cestujúceho meno a priezvisko zákonného zástupcu.

### § 29

#### Preprava osôb, zvierat a vecí

(1) Dopravca prepraví za cenu podľa osobitného predpisu<sup>9)</sup> osobu, ktorá o prepravu požiada, a prijme za cenu podľa osobitného predpisu<sup>9)</sup> na prepravu cestovnú batožinu a zásielku podanú na prepravu, ak

- a) sú splnené zmluvné prepravné podmienky a podmienky ustanovené osobitným predpisom,<sup>13)</sup>
- b) preprave nebránia okolnosti, ktoré dopravca nemôže odvrátiť a ktorých odvrátenie nie je v jeho moci,
- c) prepravu možno uskutočniť zamestnancami dopravcu a zariadeniami vyhovujúcimi bežným prepravným potrebám.

(2) Za osobitnú tarifu dopravca prepraví vymedzený okruh osôb.

(3) Podrobnosti prepravy osôb, zvierat a vecí upravuje prepravný poriadok, ak osobitný predpis neustanovuje inak.<sup>13a)</sup> V prepravnom poriadku sa uvedie,

- a) za akých podmienok možno s dopravcom uzavrieť zmluvu o preprave osôb alebo zmluvu o preprave vecí,<sup>13b)</sup>
- b) rozsah prepravnej povinnosti,
- c) rozsah práv a povinností cestujúcich, odosielateľov a príjemcov vecí pri preprave,
- d) podmienky prepravy detí, osôb s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie, príručnej a cestovnej batožiny a domácich zvierat,<sup>13c)</sup>
- e) rozsah zodpovednosti dopravcu pri nedodržaní podmienok prepravy a z toho vyplývajúce nároky cestujúcich, odosielateľov a príjemcov vecí, najmä náhrada škody, vrátenie cestovného a zľavy na cestovnom,
- f) požiadavky na odosielateľov vecí (zásielok).

(4) Prepravné poriadky sa vyhotovujú podľa vzorového prepravného poriadku, ktorý ustanoví ministerstvo pre každý druh dopravy na dráhe všeobecne záväzným právnym predpisom. V ňom tiež ustanoví, ktoré ustanovenia musia byť súčasťou každého prepravného poriadku dopravcu a ktoré ustanovenia môže dopravca upraviť podľa vlastných potrieb.

## § 29a

### Preprava nebezpečného tovaru

(1) Nebezpečný tovar uvedený v medzinárodnej zmluve<sup>13ca)</sup> možno prepravovať len za podmienok v nej uvedených.

(2) Nebezpečný tovar sú veci, ktoré pri preprave alebo uložení môžu svojimi vlastnosťami spôsobiť výbuch, požiar, poškodenie vozňov, železničných zariadení alebo iných vecí, ako aj úraz, otravu, popálenie alebo iné poškodenie zdravia osôb.

(3) Vo vnútroštátnej preprave nebezpečného tovaru na železničných dráhach sa postupuje podľa podmienok určených na prepravu nebezpečného tovaru v medzinárodnej železničnej preprave medzinárodnou zmluvou<sup>13ca)</sup> a podľa osobitných predpisov;<sup>13cb)</sup> ak ide o prepravu nebezpečného tovaru na úseku vnútroštátnej prepravy, ministerstvo môže na základe žiadosti dopravcu alebo dopravcu alebo výrobcu alebo dovozcu udeliť výnimku z povinnosti postupovať podľa týchto podmienok.

(4) Fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá je odosielateľom, dopravcom alebo prijímateľom nebezpečného tovaru uvedeného v odseku 2, je povinná ustanoviť bezpečnostného poradcu na prepravu nebezpečného tovaru, ak celkový objem prepravovaného nebezpečného tovaru presahuje 50 ton za kalendárny rok.

(5) Bezpečnostný poradca musí byť držiteľom osvedčenia o školení bezpečnostného poradcu na prepravu nebezpečného tovaru v železničnej doprave. Na účel získania osvedčenia žiadateľ o osvedčenie musí absolvovať školenie a úspešne vykonať skúšku v súlade s medzinárodnou zmluvou.<sup>13ca)</sup>

(6) Osvedčenie o školení bezpečnostného poradcu vydáva ministerstvo alebo ním poverená právnická osoba, ktorá preukáže technickú spôsobilosť, spoľahlivosť a nezávislosť. Vydané osvedčenie musí byť v súlade so vzorom uvedeným v medzinárodnej zmluve.<sup>13ca)</sup>

(7) Príslušným úradom na uzatváranie osobitných dohôd na prepravu nebezpečného tovaru s inými štátmi, ako aj na konanie v iných veciach týkajúcich sa prepravy nebezpečného tovaru vo

vzťahu k iným štátom a na zastupovanie Slovenskej republiky ako členského štátu a členského štátu medzinárodnej zmluvy<sup>13ca)</sup> je ministerstvo.

### **§ 29b** **Informačný systém**

(1) Ministerstvo v rámci jednotného informačného systému vo vnútroštátnej a medzinárodnej osobnej a nákladnej železničnej doprave sleduje a vyhodnocuje

- a) vývoj ponuky kapacít, najmä počet prevádzkovateľov dráhy a dopravcov, ich finančnú spôsobilosť a počet vozidiel,
- b) objem realizovaného dopravného výkonu a vývoj dopytu po prepravných a dopravných výkonoch,
- c) vývoj nákladov a cien,
- d) pravidelnosť a bezpečnosť dopravy.

(2) Príslušný dráhový správny úrad, dopravca, prevádzkovateľ dráhy, prepravca a zasielateľ vybraní podľa štatistických metód sú povinní poskytnúť ministerstvu údaje podľa odseku 1. Ministerstvo je povinné pri prijímaní, spracúvaní, uchovávaní a distribúcii údajov zabezpečiť ich ochranu pred zneužitím.

### **§ 30** **Zmluva o výkonoch vo verejnom záujme pri prevádzkovaní dopravy na dráhe**

(1) Zmluvou o výkonoch vo verejnom záujme pri prevádzkovaní dopravy na dráhe (ďalej len „zmluva o prevádzkovaní dopravy“) sa dopravca zaväzuje poskytnúť štátu, samosprávnemu kraju alebo obci výkony, ktoré by z hľadiska svojich obchodných záujmov neposkytoval vôbec alebo neposkytoval v požadovanom rozsahu pre ich ekonomickú nevýhodnosť, a štát, samosprávny kraj alebo obec sa zaväzuje dopravcovi uhradiť za tieto výkony preukázateľnú stratu.

(2) Zmluva o prevádzkovaní dopravy musí mať písomnú formu a musí obsahovať určenie predmetu zmluvy, ceny výkonov, uhrádzanú stratu, lehoty plnenia, podrobnosti o finančných vzťahoch medzi zmluvnými stranami, kontrolu plnenia záväzku, sankcie, dobu platnosti zmluvy a ďalšie náležitosti určené osobitným predpisom.<sup>13cc)</sup>

(3) Zmluvu o prevádzkovaní dopravy uzatvára s dopravcom

- a) na celoštátnej alebo regionálnej dráhe štát zastúpený ministerstvom po dohode s Ministerstvom financií Slovenskej republiky a príslušným dráhovým správnym úradom; ak ide o zabezpečenie potrieb obrany štátu, aj po dohode s Ministerstvom obrany Slovenskej republiky, ak ide o zabezpečenie dopravných potrieb štátu, alebo samosprávny kraj, ak ide o zabezpečenie základnej dopravnej obslužnosti jeho územného obvodu,
- b) na električkovej, trolejbusovej alebo špeciálnej dráhe obec, ak ide o zabezpečenie základnej dopravnej obslužnosti územia obce.

(4) Zo zmluvy o prevádzkovaní dopravy vzniká dopravcovi prevádzkový záväzok, prepravný záväzok a tarifný záväzok.

(5) Prevádzkový záväzok je záväzok dopravcu urobiť všetky opatrenia na zabezpečenie požadovaného rozsahu, plynulosti a pravidelnosti prepravných výkonov, ktoré sa zabezpečujú dopravnými prostriedkami s ohľadom na železničnú dopravnú cestu.

(6) Prepravný záväzok je záväzok dopravcu prepraviť cestujúcich alebo veci za určených podmienok a za určené ceny.

(7) Tarifný záväzok je záväzok dopravcu prepraviť cestujúcich alebo veci za regulovanú cenu podľa osobitných predpisov.<sup>13ed)</sup>

(8) Zo zmluvy o prevádzkovaní dopravy vzniká štátu, samosprávnemu kraju alebo obci záväzok uhradiť dopravcovi preukázateľnú stratu (§ 30a), ktorá mu vznikla v dôsledku plnenia zmluvného záväzku.

(9) Zmluva o prevádzkovaní dopravy

- a) na celoštátnej a regionálnej dráhe sa uzatvára po schválení zákona o štátnom rozpočte na príslušný rok najmenej na obdobie jedného roka maximálne do výšky finančných prostriedkov určených v štátnom rozpočte na príslušný rok; pri uzatváraní zmluvy o prevádzkovaní dopravy dbá samosprávny kraj, aby základná dopravná obslužnosť bola zabezpečená vzájomným prepojením verejnej osobnej dopravy na dráhe s verejnou pravidelnou autobusovou dopravou,<sup>13ce)</sup>
- b) na električkovej, trolejbusovej a špeciálnej dráhe sa uzatvára po schválení zákona o štátnom rozpočte na príslušný rok najmenej na obdobie jedného roka.

(10) Pri uzatváraní zmluvy o prevádzkovaní dopravy orgány štátnej správy a samosprávny kraj alebo obec primerane použijú finančné prostriedky určené na výkony vo verejnom záujme na integrovaný dopravný systém jednotlivých dopravcov rôznych druhov dopravy uplatnením jednotnej tarify, prepravných podmienok a spoločného cestovného dokladu na účel optimálneho využitia kapacít dopravcov v danom území.

### **§ 30a**

#### **Preukázateľná strata v osobnej doprave**

(1) Preukázateľná strata v osobnej doprave je rozdiel medzi ekonomicky oprávnenými nákladmi vynaloženými dopravcom na splnenie záväzku zo zmluvy o prevádzkovaní dopravy a tržbami dosiahnutými dopravcom z tohto záväzku.

(2) Preukázateľnú stratu v osobnej doprave, ktorá vznikla plnením záväzkov zo zmluvy o prevádzkovaní dopravy, uhradí dopravcov

- a) samosprávny kraj alebo obec zo svojho rozpočtu, ak ide o zabezpečenie základnej dopravnej obslužnosti jeho územného obvodu,
- b) ministerstvo, ak ide o zabezpečovanie dopravných potrieb štátu vo verejnom záujme.

(3) Ak zabezpečuje dopravca prepravné služby aj mimo záväzkov zo zmluvy o prevádzkovaní dopravy alebo iné činnosti, je povinný viesť oddelenú evidenciu záväzkov zo zmluvy o prevádzkovaní dopravy, ktorá sa nečlení na evidenciu podľa jednotlivých krajských úradov.

(4) Finančné prostriedky určené na úhradu preukázateľnej straty nesmie dopravca použiť na iný účel než na plnenie záväzkov vzniknutých v súvislosti s plnením zmluvy o prevádzkovaní dopravy.

(5) Dopravcovi nevzniká nárok na úhradu straty z titulu prepravy osôb prepravovaných za osobitnú tarifu vo výške rozdielu cestovného podľa tarify ustanovenej cenovým orgánom rozhodnutím o regulácii cien v rozsahu podľa osobitného predpisu<sup>9)</sup> a cestovného podľa osobitej tarify.

(6) Podrobnosti o vymedzení ekonomicky oprávnených nákladov ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo.

**§ 30b****Základná dopravná obslužnosť**

Základnou dopravnou obslužnosťou územného obvodu samosprávneho kraja je zabezpečenie primeranej dopravy počas všetkých dní v týždni z dôvodu verejného záujmu, predovšetkým do zamestnania, škôl, úradov, zdravotníckych zariadení poskytujúcich základnú zdravotnú starostlivosť, vrátane dopravy späť. Primeraný rozsah prepráv je počet párových spojov, ktorých harmonogram určí objednávatel.

**PIATA ČASŤ****SPOLOČNÉ PODMIENKY NA PREVÁDZKOVANIE DRÁHY A DOPRAVY NA DRÁHE****Oprávnenie****§ 31**

(1) Prevádzkovať celoštátnu dráhu môže právnická osoba a prevádzkovať regionálnu dráhu môže právnická osoba alebo fyzická osoba len na základe povolenia na prevádzkovanie dráhy.

(2) Prevádzkovať dopravu na celoštátnej alebo regionálnej dráhe môže právnická osoba na základe

- a) platnej licencie vydananej príslušným úradom členského štátu, ktorou sa uznáva spôsobilosť právnickej osoby poskytovať dopravné služby na zabezpečenie prepravy osôb, zvierat a vecí na dráhe,
- b) pridelenej kapacity dopravnej cesty,
- c) platného bezpečnostného osvedčenia a
- d) uzavretej zmluvy s prevádzkovateľom dráhy.

(3) Prevádzkovať vlečku, električkovú, trolejbusovú, lanovú alebo špeciálnu dráhu môže právnická osoba alebo fyzická osoba len na základe povolenia na prevádzkovanie dráhy.

(4) Prevádzkovať dopravu na vlečke, električkovej, trolejbusovej, lanovej alebo špeciálnej dráhe môže právnická osoba alebo fyzická osoba na základe licencie a uzavretej zmluvy o prevádzkovaní dopravy na dráhe, ak nie je prevádzkovateľ dráhy a dopravca jedna osoba.

**§ 32**

Povolenie na prevádzkovanie dráhy možno vydať a licenciu možno udeliť, ak

- a) fyzická osoba a jej zodpovedný zástupca, ak je ustanovený, dosiahli vek 18 rokov, sú spôsobilí na právne úkony, bezúhonní a odborne spôsobilí; žiadateľ nemusí spĺňať podmienky odbornej spôsobilosti, ak ich spĺňa jeho zodpovedný zástupca,
- b) členovia štatutárneho orgánu, ak je žiadateľom právnická osoba, dosiahli vek 18 rokov, sú spôsobilí na právne úkony, bezúhonní a aspoň jeden člen štatutárneho orgánu je odborne spôsobilý; ak ani jeden člen štatutárneho orgánu nie je odborne spôsobilý, môže štatutárny orgán ustanoviť odborne spôsobilého zodpovedného zástupcu; to neplatí pre celoštátne a regionálne dráhy,
- c) žiadateľ preukáže finančnú spôsobilosť (§ 34a a 34b).

**§ 32a****Zodpovedný zástupca**

(1) Zodpovedným zástupcom sa rozumie fyzická osoba, ktorá je odborne spôsobilá (§ 34) na prevádzkovanie dráhy alebo prevádzkovanie dopravy na dráhe podľa tohto zákona.

(2) Funkciu zodpovedného zástupcu možno vykonávať len pre jednu fyzickú osobu alebo pre jednu právnickú osobu.

(3) Zodpovedným zástupcom právnickej osoby nemôže byť člen dozornej rady alebo iného kontrolného orgánu právnickej osoby.

(4) Ak zodpovedný zástupca nebude v priebehu platnosti povolenia na prevádzkovanie dráhy alebo platnosti licencie vykonávať svoju funkciu, fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá je držiteľom povolenia na prevádzkovanie dráhy alebo licencie, je povinná do 15 dní ustanoviť nového zodpovedného zástupcu a bezodkladne to oznámiť príslušnému dráhovému správnomu úradu.

### § 33

Za bezúhonného podľa § 32 sa nepovažuje:

- a) ak ide o celoštátnu alebo regionálnu dráhu, ten, kto bol právoplatne odsúdený za úmyselný trestný čin alebo za trestný čin súvisiaci s povoľovanou činnosťou, alebo za trestný čin súvisiaci s činnosťou, na ktorú sa udeľuje licencia, alebo bol právoplatne odsúdený za trestný čin neodvedenia dane a poistného alebo skrátenia dane a poistného, alebo za trestný čin porušovania predpisov o obehu tovaru v styku s cudzinou v prípade podniku, ktorý chce vykonávať cezhraničnú prepravu tovaru podliehajúceho colným predpisom,
- b) ak ide o vlečku, električkovú, trolejbusovú, lanovú alebo špeciálnu dráhu, ten, kto bol právoplatne odsúdený za úmyselný trestný čin alebo za trestný čin súvisiaci s povoľovanou činnosťou podľa tohto zákona alebo s činnosťou, na ktorú sa udeľuje licencia.

### § 34

(1) Odbornú spôsobilosť preukazuje žiadateľ

- a) o vydanie povolenia na prevádzkovanie dráhy dokladom o ukončenom vysokoškolskom vzdelaní dopravného alebo technického, alebo ekonomického, alebo právnického zamerania a dokladom o vykonaní trojročnej praxe v riadiacej činnosti pri prevádzkovaní príslušného druhu dráhy alebo dokladom o ukončení úplného stredného odborného vzdelania dopravného alebo technického, alebo ekonomického zamerania a dokladom o vykonaní päťročnej praxe v riadiacej činnosti pri prevádzkovaní príslušného druhu dráhy,
- b) o udelenie licencie dokladom o ukončenom vysokoškolskom vzdelaní dopravného alebo technického, alebo ekonomického, alebo právnického zamerania a dokladom o vykonaní trojročnej praxe v riadiacej činnosti pri prevádzkovaní dopravy na príslušnom druhu dráhy alebo dokladom o ukončení úplného stredného odborného vzdelania dopravného alebo technického, alebo ekonomického zamerania a dokladom o vykonaní päťročnej praxe v riadiacej činnosti pri prevádzkovaní dopravy na príslušnom druhu dráhy.

(2) Žiadateľ o prevádzkovanie lanovej dráhy a dopravy na lanovej dráhe, ktorý nespĺňa požiadavky odbornej praxe podľa odseku 1, môže byť uznaný za odborne spôsobilého na základe úspešne vykonanej odbornej skúšky pred skúšobnou komisiou príslušného dráhového správneho úradu. O vykonaní odbornej skúšky vydá dráhový správny úrad žiadateľovi osvedčenie.

### § 34a

(1) Finančnou spôsobilosťou na prevádzkovanie celoštátnej dráhy alebo regionálnej dráhy je schopnosť prevádzkovateľa dráhy finančne zabezpečiť začatie a ďalšie riadne prevádzkovanie dráhy.

(2) Finančnú spôsobilosť preukazuje žiadateľ najmä

- a) prevádzkovým kapitálom,

- b) celkovým objemom dostupných finančných prostriedkov vrátane stavu bankových účtov a prijatých úverov,
- c) podrobným obchodným rozpočtom na ročné účtovné obdobie, v ktorom príjmy z poplatkov za použitie dopravnej cesty, náklady na údržbu a úpravy dráhy musia byť vedené oddelene, s uvedením ostatných obchodných príjmov a platieb a prehľadom dlžníkov a veriteľov,
- d) účtovnou závierkou vrátane jej prílohy, ak prevádzkovateľ dráhy v predchádzajúcom ročnom účtovnom období vykonával podnikateľskú činnosť.

(3) Žiadateľ sa nepovažuje za finančne spôsobilého, ak má nedoplatky na daniach alebo na odvodoch na zdravotné, dôchodkové a nemocenské poistenie a na poistenie v nezamestnanosti alebo ak bol naňho vyhlásený konkurz alebo bol zamietnutý návrh na vyhlásenie konkurzu pre nedostatok majetku.

### § 34b

(1) Finančnou spôsobilosťou na prevádzkovanie dopravy na celoštátnej dráhe alebo regionálnej dráhe sa rozumie schopnosť dopravcu finančne zabezpečiť začatie a ďalšie riadne prevádzkovanie dopravy na dráhe a schopnosť zabezpečiť súčasné a predpokladané budúce záväzky minimálne na obdobie jedného roka.

(2) Finančnú spôsobilosť preukazuje žiadateľ najmä

- a) prevádzkovým kapitálom,
- b) celkovým objemom dostupných finančných prostriedkov vrátane stavu bankových účtov a prijatých úverov,
- c) účtovnou závierkou vrátane jej prílohy, ak dopravca v predchádzajúcom ročnom účtovnom období vykonával podnikateľskú činnosť,
- d) obchodno-podnikateľským plánom.

(3) Žiadateľ sa nepovažuje za finančne spôsobilého, ak má nedoplatky na daniach alebo na odvodoch na zdravotné, dôchodkové a nemocenské poistenie a na poistenie v nezamestnanosti alebo ak bol naňho vyhlásený konkurz alebo bol zamietnutý návrh na vyhlásenie konkurzu pre nedostatok majetku.

## Žiadosť o vydanie povolenia na prevádzkovanie dráhy

### § 35

(1) Žiadosť o vydanie povolenia na prevádzkovanie dráhy, ak ide o právnickú osobu, musí obsahovať

- a) obchodné meno, sídlo, právnu formu, ako aj meno, priezvisko a bydlisko osoby alebo osôb, ktoré sú jej štatutárnym orgánom,
- b) identifikačné číslo, ak bolo pridelené,
- c) označenie vlastníka dráhy,
- d) označenie dráhy a jej opis,
- e) údaje o časovom rozsahu prevádzkovania dráhy.

(2) Právnická osoba žiadosť o vydanie povolenia na prevádzkovanie dráhy doloží

- a) výpisom z registra trestov všetkých členov štatutárneho orgánu nie starším ako tri mesiace,
- b) výpisom z obchodného registra,

- c) dokladom preukazujúcim odbornú spôsobilosť aspoň jedného z členov štatutárneho orgánu alebo ním ustanoveného zodpovedného zástupcu; to neplatí pre celoštátne a regionálne dráhy,
- d) dokladom osvedčujúcim právny vzťah žiadateľa k dráhe,
- e) dokladom preukazujúcim technickú spôsobilosť dráhy na jej prevádzkovanie,
- f) dokladmi preukazujúcimi finančnú spôsobilosť, ak ide o žiadateľa o prevádzkovanie celoštátnej dráhy alebo regionálnej dráhy,
- g) dokladom o zaplatení správneho poplatku.

(3) Žiadosť o vydanie povolenia na prevádzkovanie dráhy, ak ide o fyzickú osobu, musí obsahovať

- a) meno, priezvisko, bydlisko a rodné číslo žiadateľa,
- b) meno, priezvisko, bydlisko a rodné číslo zodpovedného zástupcu, ak je ustanovený,
- c) obchodné meno,
- d) označenie vlastníka dráhy,
- e) označenie dráhy a jej opis,
- f) údaje o časovom rozsahu prevádzkovania dráhy.

(4) Fyzická osoba žiadosť o vydanie povolenia na prevádzkovanie dráhy doloží

- a) výpisom z registra trestov nie starším ako tri mesiace,
- b) výpisom z registra trestov zodpovedného zástupcu, ak je ustanovený, nie starším ako tri mesiace,
- c) písomným dokladom o existencii zmluvného vzťahu medzi žiadateľom a zodpovedným zástupcom, ak je ustanovený,
- d) dokladom preukazujúcim jej odbornú spôsobilosť alebo odbornú spôsobilosť zodpovedného zástupcu, ak je ustanovený,
- e) dokladom osvedčujúcim právny vzťah žiadateľa k dráhe,
- f) dokladom preukazujúcim technickú spôsobilosť dráhy na jej prevádzkovanie,
- g) dokladom o zaplatení správneho poplatku.

### **Povolenie na prevádzkovanie dráhy**

## **§ 36**

(1) Povolenie na prevádzkovanie dráhy vydáva na základe žiadosti príslušný dráhový správny úrad.

(2) Príslušný dráhový správny úrad rozhodne o vydaní povolenia na prevádzkovanie dráhy do 60 dní od doručenia žiadosti o vydanie povolenia.

(3) Príslušný dráhový správny úrad v rozhodnutí o vydaní povolenia na prevádzkovanie dráhy určí podmienky na riadne a bezpečné prevádzkovanie dráhy, najmä podmienky pre prevádzkovateľa dráhy, aby najneskôr ku dňu začatia prevádzkovania dráhy upravil podrobnosti o organizovaní dráhy a dopravy na dráhe, o odbornej spôsobilosti zamestnancov zabezpečujúcich prevádzkovanie dráhy a organizovanie dopravy na dráhe.

(4) Povolenie na prevádzkovanie dráhy nemožno previesť na inú osobu; povolenie neprechádza na právneho nástupcu.

**§ 37**

(1) Povolenie na prevádzkovanie dráhy vydané právnickej osobe obsahuje

- a) obchodné meno, sídlo, právnu formu, ako aj meno, priezvisko a bydlisko osoby alebo osôb, ktoré sú jej štatutárnym orgánom,
- b) identifikačné číslo, ak bolo pridelené.

(2) Povolenie na prevádzkovanie dráhy vydané fyzickej osobe obsahuje

- a) meno, priezvisko, bydlisko a rodné číslo prevádzkovateľa dráhy, ako aj zodpovedného zástupcu, ak je ustanovený,
- b) obchodné meno.

(3) Povolenie na prevádzkovanie dráhy vydané právnickej osobe alebo fyzickej osobe okrem údajov uvedených v odsekoch 1 a 2 ďalej obsahuje

- a) vlastníka dráhy,
- b) označenie prevádzkovanej dráhy a jej opis,
- c) časový rozsah prevádzkovania dráhy,
- d) dátum začatia prevádzkovania dráhy,
- e) dobu, na akú sa povolenie vydáva,
- f) ďalšie podmienky na prevádzkovanie dráhy.

(4) Držiteľ povolenia je povinný oznámiť a predložiť príslušnému dráhovému správneho úradu zmeny údajov, ktoré boli obsahom žiadosti o vydanie povolenia na prevádzkovanie dráhy (§ 35), do 15 dní od vzniku zmien. Príslušný dráhový správny úrad s ohľadom na rozsah oznámených zmien rozhodne o prípadnej zmene alebo zrušení povolenia na prevádzkovanie dráhy.

**§ 38**

Povolenie na prevádzkovanie dráhy zaniká

- a) dňom právoplatnosti rozhodnutia príslušného dráhového správneho úradu o zrušení povolenia na prevádzkovanie dráhy, ak prevádzkovateľ dráhy prestal spĺňať predpoklady na vydanie povolenia na prevádzkovanie dráhy alebo porušil povinnosti ustanovené týmto zákonom, alebo podal návrh na zrušenie povolenia na prevádzkovanie dráhy,
- b) uplynutím doby, na akú bolo povolenie na prevádzkovanie dráhy vydané,
- c) dňom zániku právnickej osoby, ktorá je držiteľom povolenia na prevádzkovanie dráhy,
- d) uplynutím 30 dní od smrti fyzickej osoby, ktorá je držiteľom povolenia na prevádzkovanie dráhy,
- e) dňom zrušenia dráhy.

**§ 38a****Žiadosť o udelenie licencie na prevádzkovanie dopravy na celoštátnej alebo regionálnej dráhe**

(1) Žiadosť o udelenie licencie musí obsahovať

- a) obchodné meno, sídlo, právnu formu, ako aj meno, priezvisko a bydlisko osoby alebo osôb, ktoré sú jej štatutárnym orgánom,
- b) identifikačné číslo, ak bolo pridelené,
- c) údaje o rozsahu a množstve dopravy v určitom časovom období,

- d) údaje o počte a druhu prevádzkovaných dráhových vozidiel,
- e) dobu, na akú sa žiada udelenie licencie,
- f) údaje o odbornej spôsobilosti zamestnancov zodpovedných za bezpečnosť a podrobnosti týkajúce sa školenia zamestnancov.

(2) K žiadosti o udelenie licencie žiadateľ pripojí

- a) odpis z registra trestov všetkých členov štatutárneho orgánu nie starší ako tri mesiace,
- b) výpis z obchodného registra,
- c) doklad preukazujúci odbornú spôsobilosť aspoň jedného z členov štatutárneho orgánu,
- d) doklady preukazujúce finančnú spôsobilosť (§ 34b),
- e) doklad o zaplatení správneho poplatku.

### **Licencia na prevádzkovanie dopravy na celoštátnej alebo regionálnej dráhe**

#### **§ 38b**

(1) Licenciu udeľuje na základe žiadosti príslušný dráhový správny úrad.

(2) Príslušný dráhový správny úrad licenciu neudelí, ak žiadateľ nespĺňa podmienky na udelenie licencie.

(3) Príslušný dráhový správny úrad v rozhodnutí o udelení licencie určí podmienky na prevádzkovanie dopravy na dráhe týkajúce sa najmä bezpečnosti dopravy na dráhe.

(4) Licencia vydaná príslušným úradom členského štátu je platná na celom území Slovenskej republiky.

#### **§ 38c**

Licencia obsahuje

- a) obchodné meno, sídlo, právnu formu, ako aj meno, priezvisko a bydlisko osoby alebo osôb, ktoré sú jej štatutárnym orgánom,
- b) identifikačné číslo, ak bolo pridelené,
- c) dátum začatia prevádzkovania dopravy na dráhe.

#### **§ 38d**

(1) Príslušný dráhový správny úrad rozhodne o zmene licencie, ak

- a) je to nevyhnutné na dodržanie záväzkov vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy,
- b) sa zmenili údaje uvedené v žiadosti o udelenie licencie, ktoré boli podkladom na jej udelenie.

(2) Držiteľ licencie je povinný oznámiť a predložiť príslušnému dráhovému správemu úradu zmeny údajov, ktoré boli obsahom žiadosti o vydanie licencie, do 15 dní od vzniku zmien. Príslušný dráhový správny úrad s ohľadom na rozsah oznámených zmien rozhodne o prípadnej zmene alebo odňatí licencie a informuje Európsku komisiu.

#### **§ 38e**

(1) Príslušný dráhový správny úrad môže licenciu odňať, ak držiteľ licencie

- a) porušuje povinnosti ustanovené týmto zákonom,
- b) neplní podmienky určené v licenci.

(2) Príslušný dráhový správny úrad odníme licenciu, ak držiteľ licencie

- a) požiadal o odňatie licencie,
- b) je v konkurznom konaní.

(3) O odňatí licencie príslušný dráhový správny úrad informuje Európsku komisiu.

### § 38f

Licencia stráca platnosť

- a) dňom zániku právnickej osoby, ktorá je držiteľom licencie,
- b) dňom právoplatnosti rozhodnutia príslušného dráhového správneho úradu o odňatí licencie.

## Prideľovanie kapacity dopravnej cesty

### § 38g

(1) Kapacitou dopravnej cesty je možnosť naplánovať na určité časové obdobie vlakové cesty požadované na úseku dopravnej cesty.

(2) Prevádzkovateľ dráhy na účely prevádzkovania dopravy na dráhe prideľuje žiadateľom dopravnú cestu podľa rozsahu jej technickej kapacity maximálne na dobu trvania platnosti cestovného poriadku.

(3) Prevádzkovateľ dráhy je pri prideľovaní kapacity povinný postupovať tak, aby kapacita dopravnej cesty bola prideľovaná spravodlivým a nediskriminačným spôsobom.

(4) Pridelenú kapacitu nemožno previesť na iného dopravcu.

### § 38h

(1) Prevádzkovateľ dráhy po prerokovaní so žiadateľmi o pridelenie kapacity dopravnej cesty spracuje najneskôr 16 mesiacov pred platnosťou cestovného poriadku sieťové vyhlásenie, ktoré zverejní vo Vestníku Ministerstva dopravy, pôšt a telekomunikácií (ďalej len „vestník dopravy“).

(2) Sieťové vyhlásenie musí obsahovať

- a) charakter dopravnej cesty a jej kapacitu, ktorá je dostupná pre dopravcov,
- b) zásady, kritériá a podmienky prideľovania kapacity dopravnej cesty,
- c) zásady spoplatňovania dopravnej cesty,
- d) podmienky prístupu na dopravnú cestu,
- e) podmienky na prideľovanie kapacity dopravnej cesty na obdobie presahujúce platnosť cestovného poriadku a zásady uzatvárania rámcových zmlúv o rezervácii kapacity s dopravcom,
- f) podmienky vzdania sa pridelennej kapacity pri jej nevyužívaní,
- g) podmienky odobratia pridelennej kapacity pri jej nevyužívaní alebo čiastočnom využívaní vrátane informácie o cene za nevyužívanie pridelennej kapacity,
- h) postupy a kritériá používané v prípade preťaženej dopravnej cesty,
- i) princípy, ktorými sa riadi koordinačný proces,
- j) informácie o cene za použitie dopravnej cesty,
- k) náležitosti žiadosti o pridelenie kapacity dopravnej cesty,
- l) podrobnosti o obmedzeniach využitia dopravnej cesty v prípade jej údržby,

m) určenie rezervnej kapacity dopravnej cesty pre mimoriadne prípady a postup pri jej využívaní.

### § 38i

(1) Žiadosť o pridelenie kapacity dopravnej cesty môže podať

- a) dopravca, ktorý má platnú licenciu,
- b) dopravca, ktorý je v rámci Európskej únie oprávnený prevádzkovať nákladnú železničnú dopravu alebo kombinovanú dopravu na dráhach zaradených do európskeho železničného systému,
- c) medzinárodné združenie oprávnených železničných podnikov, ktoré majú sídlo v rôznych členských štátoch, na pridelenie kapacity na dráhach zaradených do európskeho železničného systému.

(2) Žiadosť o pridelenie kapacity dopravnej cesty podáva žiadateľ prevádzkovateľovi dráhy po zverejnení sieťového vyhlásenia, najneskôr do 12 mesiacov pred dňom platnosti cestovného poriadku.

### § 38j

(1) Prevádzkovateľ dráhy prideliť kapacitu dopravnej cesty, pokiaľ žiadateľ splnil podmienky na pridelenie kapacity určené v zverejnenom sieťovom vyhlásení a kapacita dopravnej cesty to dovoľuje; pritom postupuje tak, aby nedošlo k zvýhodneniu niektorého žiadateľa. Prevádzkovateľ dráhy je oprávnený prednostne prideliť kapacitu dopravnej cesty žiadateľovi, ktorý zabezpečuje dopravnú obsluhu zmluvou o prevádzkovaní dopravy a ktorého hlavným predmetom podnikania je verejná doprava na dráhe. Kapacitu dopravnej cesty prideliť na dobu platnosti cestovného poriadku.

(2) Prevádzkovateľ dráhy prideluje kapacitu dopravnej cesty za cenu určenú príslušným dráhovým správnym úradom vymedzením rámcových časových trás vlakov.

(3) Ak nie je možné uspokojiť všetky uplatnené požiadavky na pridelenie kapacity dopravnej cesty, je prevádzkovateľ dráhy oprávnený vykonať koordináciu požiadaviek a navrhnúť všetkým žiadateľom v primeranej miere inú kapacitu dopravnej cesty, ktorá nezodpovedá v plnom rozsahu jednotlivým žiadosťiam, alebo prideliť kapacitu dopravnej cesty dražbou. Koordináciou je postup, ktorým sa prevádzkovateľ dráhy a žiadatelia pokúšajú riešiť konfliktné situácie, ktoré vznikajú pri požiadavkách na kapacitu dopravnej cesty.

(4) Ak žiadateľ nesúhlasí s vykonanou koordináciou požiadaviek, oznámi svoj nesúhlas písomne do troch pracovných dní odo dňa doručenia návrhu na pridelenie kapacity dopravnej cesty prevádzkovateľovi dráhy, ktorý o ňom rozhodne najneskôr do 10 pracovných dní odo dňa doručenia nesúhlasu žiadateľa.

(5) Ak po koordinácii požiadaviek nie je možné primerane uspokojiť všetky požiadavky na kapacitu dopravnej cesty, musí prevádzkovateľ dráhy vyhlásiť príslušný úsek dopravnej cesty za preťažený. Preťaženou dopravnou cestou je úsek dopravnej cesty, na ktorom aj po koordinácii požiadaviek na jeho kapacitu nemôže byť po určitú dobu plne uspokojený dopyt po kapacite.

(6) Ak bola dopravná cesta vyhlásená ako preťažená, prevádzkovateľ dráhy vykoná kapacitnú analýzu, ktorú musí ukončiť do dvoch mesiacov po tom, ako bola dopravná cesta vyhlásená za preťaženú.

(7) Kapacitná analýza obsahuje dôvody preťaženia a opatrenia, ktoré môžu znížiť preťaženie. Každé opatrenie musí zahŕňať najmä presmerovanie a časové preloženie dopravných služieb, zmeny cestovnej rýchlosti a zlepšenie dopravnej cesty.

(8) Prevádzkovateľ dráhy po šiestich mesiacoch po ukončení kapacitných analýz predloží príslušnému dráhovému správnomu úradu plán na zvýšenie kapacity vypracovaný po konzultácii s dopravcami na preťaženej dopravnej ceste.

(9) Plán na zvýšenie kapacity musí obsahovať dôvody preťaženia, predpokladaný vývoj prepravy, prekážky v rozvoji dopravnej cesty, možnosti a náklady na zvýšenie kapacity vrátane predpokladaných zmien v cenách za použitie dopravnej cesty.

(10) Ak bola vlaková cesta v priebehu minimálne jedného mesiaca využitá pod kapacitu stanovenú v sieťovom vyhlásení, musí prevádzkovateľ dráhy požiadať dopravcu o vzdanie sa nároku na vlakovú cestu.

(11) Nevyužitú kapacitu dopravnej cesty prideluje prevádzkovateľ dráhy žiadateľom v priebehu platnosti cestovného poriadku podľa časového poradia podania žiadostí o pridelenie kapacity; prednostne pridelí nevyužitú kapacitu dopravnej cesty žiadateľovi, ktorý má potvrdené štátom zabezpečovať dopravnú obslužnosť územia zmluvou o prevádzkovaní dopravy a ktorého hlavným predmetom podnikania je verejná doprava na dráhe.

### **§ 38k**

Pri nedostatku kapacity dopravnej cesty je prevádzkovateľ dráhy oprávnený prednostne prideliť kapacitu dopravnej cesty žiadateľovi, ktorý chce prevádzkovať

- a) verejnú osobnú dopravu na dráhe na zabezpečenie dopravných potrieb štátu alebo na zabezpečenie základnej dopravnej obslužnosti územného obvodu kraja,
- b) medzinárodnú tranzitnú dopravu na dráhe alebo kombinovanú dopravu.

### **§ 38l**

(1) Žiadateľ o pridelenie kapacity dopravnej cesty môže požiadať príslušný dráhový správny úrad o preskúmanie

- a) sieťového vyhlásenia a kritérií v ňom obsiahnutých,
- b) pridelenia kapacity dopravnej cesty, pokiaľ jeho požiadavkám nebolo vyhovené alebo bolo vyhovené iba v obmedzenom rozsahu,
- c) spôsobu spoplatnenia a úrovne alebo štruktúry ceny za použitie dopravnej cesty,
- d) bezpečnostného osvedčenia,
- e) cien za vnútroštátnu železničnú osobnú dopravu.

(2) Ak zistí príslušný dráhový správny úrad nesprávny postup prevádzkovateľa dráhy pri spracovaní sieťového vyhlásenia alebo pri pridelovaní kapacity dopravnej cesty, rozhodne o zmene sieťového vyhlásenia alebo rozhodne o pridelení kapacity.

### **§ 38m**

#### **Regulácia cien**

(1) Reguláciou cien za použitie dopravnej cesty je

- a) určenie spôsobu výpočtu maximálnej ceny za použitie dopravnej cesty, ktorej poskytnutie sa považuje za vykonávanie regulovanej činnosti,

b) určenie maximálnej ceny za použitie dopravnej cesty, ktorej poskytnutie sa považuje za vykonávanie regulovanej činnosti.

(2) Spôsob výpočtu ceny podľa odseku 1 písm. a) a cena určená podľa odseku 1 písm. b) zohľadňujú ekonomicky oprávnené náklady a primeraný zisk.<sup>14)</sup>

(3) Reguláciou cien vo vnútroštátnej železničnej osobnej doprave je

- a) určenie spôsobu výpočtu maximálnej ceny vo vnútroštátnej železničnej osobnej doprave, ktorej poskytnutie sa považuje za vykonávanie regulovanej činnosti,
- b) určenie maximálnej ceny vo vnútroštátnej železničnej osobnej doprave, ktorej poskytnutie sa považuje za vykonávanie regulovanej činnosti.

(4) Rozsah regulácie cien ustanovuje príslušný dráhový správny úrad výnosom o regulácii cien. Výnos o regulácii cien sa zverejňuje v Zbierke zákonov Slovenskej republiky a vo vestníku dopravy.

(5) Podrobnosti o postupe pri regulácii cien a pri určovaní rozsahu ekonomicky oprávnených nákladov a primeraného zisku podľa odseku 2 ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá príslušný dráhový správny úrad.

**Žiadosť o udelenie licencie na prevádzkovanie dopravy na vlečke, električkovej, trolejbusovej, lanovej a špeciálnej dráhe**

**§ 39**

(1) Žiadosť o udelenie licencie, ak ide o právnickú osobu, musí obsahovať

- a) obchodné meno, sídlo, právnu formu, ako aj meno, priezvisko a bydlisko osoby alebo osôb, ktoré sú jej štatutárnym orgánom,
- b) identifikačné číslo, ak bolo pridelené.

(2) Žiadosť o udelenie licencie, ak ide o fyzickú osobu, musí obsahovať

- a) meno, priezvisko, bydlisko a rodné číslo žiadateľa,
- b) meno, priezvisko, bydlisko a rodné číslo zodpovedného zástupcu, ak je ustanovený,
- c) obchodné meno.

(3) Žiadosť právnickej osoby alebo fyzickej osoby o udelenie licencie musí ďalej obsahovať

- a) údaje o dráhe, na ktorej sa má prevádzkovať doprava na dráhe, a údaj, v ktorých úsekoch dráhy (traťový úsek, trasa linky) chce žiadateľ prevádzkovať dopravu na dráhe,
- b) označenie prevádzkovateľa dráhy,
- c) údaje vzťahujúce sa na druh dopravy a rozsah služieb poskytovaných v súvislosti s prepravou osôb, zvierat a vecí,
- d) údaje o rozsahu a množstve dopravy v určitom časovom období,
- e) údaje o počte a druhu prevádzkovaných dráhových vozidiel,
- f) návrh časového vedenia požadovaných spojov, pokiaľ ide o verejnú osobnú dopravu na dráhe; pri električkovej, trolejbusovej a špeciálnej dráhe aj návrh trás liniek vrátane zastávok na nástup a výstup a určenie východiskovej a cieľovej zastávky,
- g) dobu, na akú sa žiada udelenie licencie.
- h) písomné potvrdenie prevádzkovateľa dráhy o dopravnej priepustnosti dráhy na požadovaný rozsah prevádzkovania dopravy na celoštátnej dráhe alebo regionálnej dráhe.

**§ 40**

(1) Právnická osoba žiadosť o udelenie licencie doloží

- a) výpisom z registra trestov všetkých členov štatutárneho orgánu nie starším ako tri mesiace,
- b) výpisom z obchodného registra,
- c) dokladom preukazujúcim odbornú spôsobilosť aspoň jedného z členov štatutárneho orgánu,
- d) dokladmi preukazujúcimi finančnú spôsobilosť (§ 34a), ak ide o žiadateľa o prevádzkovanie dopravy na celoštátnej dráhe alebo regionálnej dráhe,
- e) dokladom o zaplatení správneho poplatku.

(2) Fyzická osoba žiadosť o udelenie licencie doloží

- a) výpisom z registra trestov nie starším ako tri mesiace,
- b) výpisom z registra trestov zodpovedného zástupcu, ak je ustanovený, nie starším ako tri mesiace,
- c) písomným dokladom o existencii zmluvného vzťahu medzi žiadateľom a zodpovedným zástupcom, ak je ustanovený,
- d) dokladom preukazujúcim jej odbornú spôsobilosť alebo odbornú spôsobilosť zodpovedného zástupcu, ak je ustanovený,
- e) dokladom o zaplatení správneho poplatku.

**Licencia na prevádzkovanie dopravy na vlečke, električkovej, trolejbusovej, lanovej a špeciálnej dráhe.**

**§ 41**

(1) Licenciu udeľuje na základe žiadosti príslušný dráhový správny úrad.

(2) Príslušný dráhový správny úrad rozhodne o udelení licencie do 60 dní od doručenia žiadosti o udelenie licencie.

(3) Príslušný dráhový správny úrad licenciu neudeľí, ak to neumožňuje dopravná priepustnosť dráhy, na ktorej sa má prevádzkovať doprava na dráhe, alebo technické podmienky dráhy.

(4) Príslušný dráhový správny úrad v rozhodnutí o udelení licencie určí podmienky na prevádzkovanie dopravy na dráhe týkajúce sa najmä zabezpečenia dopravných potrieb územia a bezpečnosti dopravy na dráhe.

(5) Príslušný dráhový správny úrad je povinný pri udeľovaní licencie postupovať tak, aby nedošlo k zvýhodneniu niektorého zo žiadateľov o prevádzkovanie dopravy na dráhe.

**§ 42**

(1) Licencia udelená právnickej osobe obsahuje

- a) obchodné meno, sídlo, právnu formu, ako aj meno, priezvisko a bydlisko osoby alebo osôb, ktoré sú jej štatutárnym orgánom,
- b) identifikačné číslo, ak bolo pridelené.

(2) Licencia udelená fyzickej osobe obsahuje

- a) meno, priezvisko, bydlisko a rodné číslo fyzickej osoby, ktorá bude vykonávať dopravu na dráhe, ako aj zodpovedného zástupcu, ak je ustanovený,
- b) obchodné meno.

(3) Licencia udelená právnickej osobe alebo fyzickej osobe okrem údajov uvedených v odsekoch 1 a 2 ďalej obsahuje

- a) označenie dráhy (úsek trate, trasy linky), na ktorej je dopravca oprávnený prevádzkovať dopravu na dráhe, názvy staníc (zastávok) a určenie východiskovej a cieľovej stanice (zastávky),
- b) označenie prevádzkovateľa dráhy,
- c) druh dopravy a rozsah dopravy vrátane rozsahu bezbariérovej prepravy zdravotne postihnutých osôb a rozsah poskytovaných služieb,
- d) dátum začatia prevádzkovania dopravy na dráhe,
- e) dobu, na akú sa licencia udeľuje,
- f) ďalšie podmienky prevádzkovania dopravy na dráhe.

### § 43

(1) Príslušný dráhový správny úrad rozhodne o zmene licencie, ak

- a) sa zmenili údaje uvedené v žiadosti o udelenie licencie, ktoré boli podkladom na jej udelenie,
- b) to vyžaduje verejný záujem o uspokojovanie prepravných potrieb alebo bezpečnosť dopravy na dráhe.

(2) Držiteľ licencie je povinný oznámiť a predložiť príslušnému dráhovému správneho úradu zmeny údajov, ktoré boli obsahom žiadosti o vydanie licencie, do 15 dní od vzniku zmien. Príslušný dráhový správny úrad s ohľadom na rozsah oznámených zmien rozhodne o prípadnej zmene alebo zrušení licencie.

### § 44

Príslušný dráhový správny úrad môže licenciu odňať, ak držiteľ licencie

- a) porušuje povinnosti ustanovené týmto zákonom,
- b) neplní podmienky určené v licencií,
- c) požiadal o odňatie licencie.

### § 45

Licencia stráca platnosť

- a) uplynutím doby, na akú bola udelená,
- b) dňom zániku právnickej osoby, ktorá je držiteľom licencie, s výnimkou prípadov podľa § 45a,
- c) uplynutím 30 dní od smrti fyzickej osoby, ktorá je držiteľom licencie,
- d) dňom právoplatnosti rozhodnutia príslušného dráhového správneho úradu o odňatí licencie,
- e) dňom zrušenia dráhy,
- f) prvým dňom, ku ktorému pri všetkých nástupníckych spoločnostiach<sup>14a)</sup> podľa § 45a ods. 1 bude splnená niektorá z nasledujúcich podmienok:
  - 1. márne uplynutie lehoty uvedenej v § 45a ods. 1 na podanie žiadosti nástupníckou spoločnosťou o udelenie novej licencie alebo
  - 2. právoplatnosť rozhodnutia príslušného dráhového správneho úradu o žiadosti o udelenie novej licencie podanej nástupníckou spoločnosťou podľa § 45a ods. 1.

**§ 45a**

(1) Pri rozdelení obchodnej spoločnosti,<sup>14a</sup> ktorá je držiteľom licencie a je aj dopravcom na celoštátnej dráhe, môžu pokračovať v prevádzkovaní dopravy na dráhe všetky jej nástupnícke spoločnosti. Nástupnícke spoločnosti v lehote šiestich mesiacov odo dňa výmazu zanikajúcej spoločnosti z obchodného registra podajú na príslušný dráhový správny úrad žiadosti o udelenie nových licencií podľa tohto zákona. Príslušný dráhový správny úrad rozhodne o žiadostiach o udelenie nových licencií za podmienok uvedených v tomto zákone.

(2) Nástupnícka spoločnosť stráca právo pokračovať v prevádzkovaní dopravy na dráhe na základe licencie zaniknutej spoločnosti

- a) dňom, ku ktorému jej márne uplynie lehota na podanie žiadosti o udelenie novej licencie podľa odseku 1,
- b) dňom nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia príslušného dráhového správneho úradu o jej žiadosti o udelenie novej licencie podanej podľa odseku 1.

**§ 46****Odborná, zdravotná, zmyslová a psychologická spôsobilosť**

(1) Osoby, ktoré zabezpečujú prevádzkovanie dráhy alebo prevádzkovanie dopravy na dráhe, musia byť odborne, zdravotne, zmyslovo a psychologicky spôsobilé.

(2) Odbornú spôsobilosť zamestnancov prevádzkovateľa dráhy a prevádzkovateľa dopravy na

- a) železničnej, električkovej, trolejbusovej a špeciálnej dráhe overuje vzdelávacie zariadenie poverené ministerstvom, ktoré vydá osvedčenie o odbornej spôsobilosti,
- b) lanovej dráhe overuje právnická osoba poverená príslušným dráhovým správnym úradom.

(3) Zdravotnú, zmyslovú a psychologickú spôsobilosť zamestnancov prevádzkovateľa dráhy a prevádzkovateľa dopravy na dráhe overuje právnická osoba poverená ministerstvom, ktorá vydá osvedčenie o zdravotnej, zmyslovej a psychologickú spôsobilosti.

(4) Ministerstvo ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom podmienky získania a odňatia osvedčenia o odbornej spôsobilosti, spôsob overovania odbornej spôsobilosti, okruh činností, na ktoré sa preukazuje odborná spôsobilosť, a rozsah potrebných odborných znalostí na pracovné činnosti zabezpečujúce prevádzkovanie dráhy a prevádzkovanie dopravy na dráhe.

(5) Ministerstvo po dohode s Ministerstvom zdravotníctva Slovenskej republiky ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom rozsah, postup a spôsob posudzovania zdravotnej, zmyslovej a psychologickú spôsobilosti osôb na pracovné činnosti zabezpečujúce prevádzkovanie dráhy a prevádzkovanie dopravy na dráhe.

**§ 46a****Bezpečnostné osvedčenie**

(1) Dopravca musí mať ku dňu začatia prevádzkovania dopravy na dráhe vykonávanej na základe licencie bezpečnostné osvedčenie. Bezpečnostné osvedčenie vydáva príslušný dráhový správny úrad na základe žiadosti dopravcu.

(2) Dopravca bezpečnostným osvedčením preukazuje, že

- a) spĺňa podmienky odbornej, zdravotnej, zmyslovej a psychologickú spôsobilosti osôb zabezpečujúcich prevádzkovanie dopravy na dráhe,

- b) spĺňa podmienky ustanovené týmto zákonom na prevádzkovanie dráhových vozidiel,
- c) má vytvorený systém riadenia bezpečnosti, ktorý obsahuje určenie zodpovednosti v rámci organizačnej štruktúry.

### **Práva a povinnosti cestujúcich**

#### **§ 46b**

##### **(1) Cestujúci má právo**

- a) na bezpečnú, pokojnú a pohodlnú prepravu dráhovým vozidlom, na ktoré má cestovný lístok, miestenku, a to do stanice alebo zastávky, po ktorú zaplatil cestovné,
- b) na miesto podľa miestenky kúpenej pred nastúpením do vlaku, ak toto miesto zaujme najneskôr 10 minút po odchode vlaku zo stanice, z ktorej miestenka platí,
- c) na prepravu príručnej batožiny, a ak to umožňuje prepravný poriadok alebo zmluva o preprave osôb, aj cestovnej batožiny a domácich zvierat tým istým dráhovým vozidlom,
- d) požadovať od sprievodcu dráhového vozidla alebo od iného zamestnanca povereného organizáciou prepravy potrebné informácie týkajúce sa podmienok jeho prepravy,
- e) na vrátenie cestovného a úhrad za batožinu a domáce zvieratá alebo na náhradnú prepravu, ak sa preprava neuskutočnila alebo sa uskutočnila oneskorene, alebo dopravca nedodrжал svoje záväzky zo zmluvy o preprave osôb, a to podľa prepravného poriadku dopravcu; právo na náhradu škody nie je tým dotknuté.

##### **(2) Cestujúci je povinný**

- a) mať platný cestovný lístok pri nastúpení do dráhového vozidla, ak mu ho vydala výdajňa cestovných lístkov mimo dráhového vozidla, alebo bezprostredne po nastúpení do dráhového vozidla, ak ho vydáva vodič alebo sprievodca dráhového vozidla alebo ak sa cestovný lístok stáva platným až jeho označením v dráhovom vozidle, ako aj po celý čas prepravy a pri vystupovaní z dráhového vozidla,
- b) mať platnú miestenku v dráhovom vozidle, ktoré je na prepravu s miestenkou označené,
- c) správať sa tak, aby nenarúšal bezpečnú a pokojnú prepravu ostatných cestujúcich, nepoškodzoval dráhové vozidlo a zariadenia dopravcu slúžiace cestujúcim, neznečisťoval dráhové vozidlo a priestory dopravcu určené cestujúcim a neobťažoval ostatných cestujúcich, vodiča ani sprievodcu dráhového vozidla,
- d) rešpektovať pokyny a príkazy vodiča alebo sprievodcu dráhového vozidla, alebo iného zamestnanca povereného výkonom kontroly, alebo organizáciou prepravy, ktoré smerujú na zaistenie jeho bezpečnosti a bezpečnosti ostatných cestujúcich alebo bezpečnosti a plynulosti prevádzky dráhy a prevádzky dopravy na dráhe,
- e) nastupovať do dráhového vozidla a vystupovať z neho iba v staniciach alebo na zastávkach, keď dráhové vozidlo nie je v pohybe, na električkovej, trolejbusovej a lanovej dráhe, len keď vodič alebo sprievodca dráhového vozidla dá na to pokyn; nastupovať a vystupovať mimo stanice alebo zastávky možno iba na pokyn vodiča alebo sprievodcu dráhového vozidla,
- f) zaplatiť cestovné a prepravné za batožinu a zvieratá podľa tarify, ako aj ďalšie úhrady za poškodenie alebo znečistenie dráhového vozidla podľa prepravného poriadku,
- g) preukázať sa platným cestovným lístkom na výzvu vodiča alebo sprievodcu dráhového vozidla, alebo iného zamestnanca povereného výkonom kontroly. Ak sa pri kontrole nemôže preukázať platným cestovným lístkom, je povinný zaplatiť cestovné a úhradu podľa odsekov 3 až 7 alebo sa preukázať osobnými údajmi potrebnými na vymáhanie cestovného v rozsahu meno a priezvisko, dátum narodenia, rodné číslo, adresa trvalého bydliska, číslo občianskeho preukazu

(cestovného pasu prípadne iného dokladu totožnosti), v prípade nepľnoletého cestujúceho meno a priezvisko zákonného zástupcu,

- h) strpieť zistenie totožnosti privolaným príslušníkom Policajného zboru, ak sa pri kontrole odmietne preukázať osobnými údajmi.
- i) preukázať sa na výzvu vodiča dráhového vozidla, sprievodcu dráhového vozidla alebo iného zamestnanca dopravcu povereného výkonom kontroly preukazom totožnosti pri zakúpení cestovného lístka prostredníctvom internetu v prípade kontroly preukazov, na základe ktorých je priznaná zľava cestovného, a v prípade vymáhania náhrad škôd v zmysle prepravného poriadku dopravcu.

(3) Úhrada pri nepreukázaní sa platným cestovným lístkom podľa odseku 2 písm. g) na železničnej dráhe je

- a) desaťnásobok cestovného bez príplatkov a zliav v prvom tarifnom pásme, ak cestujúci skutočnosť, že cestuje bez platného cestovného lístka, sprievodcovi ohlásí bez vyzvania,
- b) do stonásobku cestovného bez príplatkov a zliav v prvom tarifnom pásme, ak cestujúci skutočnosť, že cestuje bez platného cestovného lístka, sprievodcovi neohlási a určí ju dopravca v prepravnom poriadku.

(4) Úhrada podľa odseku 2 písm. g) sa neplatí v prípadoch, ak cestujúci nastúpi v stanici, v ktorej nie je výdajňa cestovných lístkov, alebo ak je výdajňa cestovných lístkov v čase odchodu dráhového vozidla zatvorená. Ostatné prípady, keď sa táto úhrada neplatí, ustanoví tarifa.

(5) Ak cestujúci bez platného cestovného lístka nemôže preukázať svoju nástupnú stanicu, je povinný zaplatiť cestovné z východiskovej stanice vlaku do svojej cieľovej stanice. V prípade medzinárodnej verejnej osobnej dopravy je cestujúci povinný zaplatiť cestovné z pohraničnej priechodovej stanice do svojej cieľovej stanice.

(6) Ak cestujúci nastúpi bez platnej miestenky do povinnej miestenkového vlaku, je povinný zaplatiť miestenku a úhradu vo výške 100 Sk.

(7) Úhrada pri nepreukázaní sa cestujúceho platným cestovným lístkom podľa odseku 2 písm. g) na električkovej, trolejbusovej a špeciálnej dráhe je do stonásobku základného cestovného bez príplatkov a zliav a určí ju dopravca v prepravnom poriadku a na lanovej dráhe desaťnásobok základného cestovného bez príplatkov a zliav.

## § 47

(1) Pri styku s dráhou sú cestujúci, odosielatelia a príjemcovia povinní zachovávať opatrnosť primeranú povahe dráhy, starať sa o vlastnú bezpečnosť a zdržať sa všetkého, čo by mohlo ohroziť alebo obmedziť prevádzku dráhy a bezpečnosť osôb, zvierat a vecí.

(2) Cestujúci, odosielatelia a príjemcovia sú povinní dodržiavať prepravné podmienky a dbať na pokyny udeľované zamestnancami, ktorých určí prevádzkovateľ dráhy alebo dopravca v súvislosti s prepravou. Vstup cestujúcich, odosielateľov a príjemcov do obvodu dráhy je povolený len v priestoroch na to určených a označených.

## § 48

### Nehody a mimoriadne udalosti

(1) Nehoda pri prevádzkovaní dráhy a prevádzkovaní dopravy na dráhe je taká udalosť v doprave na dráhe, ku ktorej došlo v súvislosti s pohybom dráhového vozidla a ktorá má za následok smrť alebo ujmu na zdraví osoby, väčšiu škodu na majetku<sup>15)</sup> alebo ohrozenie života a zdravia osôb a poškodenie životného prostredia.<sup>16)</sup>

(2) Prevádzkovateľ dráhy alebo dopravca je povinný nehodu a každú mimoriadnu udalosť v doprave na dráhe, ktorá nesúvisí s pohybom dráhového vozidla a má rovnaký následok ako nehoda podľa odseku 1, bezodkladne oznámiť orgánom činným v trestnom konaní a príslušnému dráhovému správnomu úradu.

(3) Prevádzkovateľ dráhy alebo dopravca je oprávnený odstrániť prekážku, alebo zmeniť pôvodný stav na mieste nehody pred príchodom orgánov činných v trestnom konaní len vtedy, ak je potrebné

- a) vyslobodiť osoby v súvislosti s bezprostredným ohrozením zdravia alebo života,
- b) zabrániť ďalším škodám,
- c) zabrániť ekologickým haváriám,
- d) uvoľniť časť dráhy na obnovenie prevádzky na dráhe, ak tomu nebránia iné okolnosti.

(4) Ak prevádzkovateľ dráhy alebo dopravca odstráni prekážku, alebo zmení pôvodný stav na mieste nehody pred príchodom orgánov činných v trestnom konaní podľa odseku 3, je povinný zdokumentovať stav pred odstránením prekážky alebo pred zmenou pôvodného stavu na mieste nehody.

(5) Prevádzkovateľ dráhy a dopravca sú povinní viesť evidenciu nehôd, mimoriadnych udalostí a ich príčin.

(6) Ministerstvo ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom kategorizáciu nehôd, mimoriadnych udalostí a spôsob ich ohlasovania.

#### **§ 48a**

#### **Regulácia bezpečnosti na celoštátnej alebo regionálnej dráhe**

Regulácia bezpečnosti zahŕňa

- a) rozvoj bezpečnosti, vypracovávanie plánov a správ o bezpečnosti, tvorbu pravidiel a noriem,
- b) certifikáciu organizácií, ktoré konštruujú, vyrábajú, montujú alebo opravujú dráhové vozidlá a iné subsystémy interoperability,
- c) schvaľovanie dráhových vozidiel železničných dráh,
- d) vykonávanie dohľadu a vyšetrovanie nehôd.

#### **§ 48b**

#### **Správy o bezpečnosti**

(1) Prevádzkovatelia dráhy a dopravcovia sú povinní predložiť príslušnému dráhovému správnomu úradu každý rok do 30. júna výročnú správu o bezpečnosti za predchádzajúci kalendárny rok.

(2) Správa podľa odseku 1 musí obsahovať

- a) dosiahnuté ciele v oblasti bezpečnosti,
- b) výsledky plánu bezpečnosti,
- c) výsledky auditu vnútornej bezpečnosti.

(3) Príslušný dráhový správny úrad je povinný každý rok do 30. júla zverejniť vo vestníku dopravy výročnú správu týkajúcu sa svojej činnosti v oblasti bezpečnosti za predchádzajúci kalendárny rok.

(4) Správa podľa odseku 3 musí obsahovať

- a) stav vývoja bezpečnosti v železničnej doprave,
- b) zmeny v právnych predpisoch v oblasti bezpečnosti a regulácie bezpečnosti,
- c) výsledky a skúsenosti z dohľadu nad prevádzkovateľmi dráhy a dopravcami.

#### **§ 48c**

#### **Vyšetrovanie nehôd**

(1) Príslušný dráhový správny úrad môže vyšetrovať nehody, ktorých výsledkom je jedna alebo viac usmrtených osôb, päť alebo viac vážne zranených osôb alebo materiálne škody značného rozsahu.

(2) Príslušný dráhový správny úrad môže vyšetrovať aj iné nehody a úrazy, ak nezávislé vyšetrovanie predpokladá, že to bude mať dopad na bezpečnosť v železničnej doprave.

(3) Vyšetrovanie musí byť nezávislé od prevádzkovateľa dráhy alebo dopravcu.

(4) Príslušný dráhový správny úrad pri vyšetrowaní nehôd môže požiadať o spoluprácu iné orgány Slovenskej republiky.

### **ŠIESTA ČASŤ**

### **DRÁHOVÉ VOZIDLÁ, URČENÉ TECHNICKÉ ZARIADENIA A URČENÉ ČINNOSTI**

#### **Dráhové vozidlá**

#### **§ 49**

(1) Dráhové vozidlá svojou konštrukciou a technickým stavom musia zaručovať bezpečnosť dopravy na dráhe, bezpečnosť prepravovaných osôb, zvierat a vecí, bezpečnosť obsluhujúcich osôb a musia zodpovedať požiadavkám ochrany zdravia ľudí a ochrany životného prostredia.

(2) O schválení typu dráhového vozidla rozhoduje na základe žiadosti výrobcu alebo dovozcu dráhového vozidla príslušný dráhový správny úrad.

(3) Podmienky schválenia typu dráhového vozidla sú:

- a) splnenie technických podmienok,
- b) kladný výsledok skúšky dráhového vozidla.

(4) Skúšku dráhového vozidla je povinný zabezpečiť výrobca alebo dovozca dráhového vozidla na vlastné náklady u právnickej osoby, ktorú poverí ministerstvo.

(5) Podstatnú zmenu na dráhovom vozidle znamenajúcu odchýlku od schváleného typu schvaľuje príslušný dráhový správny úrad.

(6) Ministerstvo ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom technické podmienky schválenia typu dráhového vozidla, vymedzenie podstatných zmien typu schváleného dráhového vozidla a podmienky schválenia týchto zmien.

#### **§ 50**

(1) Pred uvedením dráhového vozidla do prevádzky sa musí okrem preukázanej zhody so schváleným typom overiť aj jeho technická spôsobilosť na prevádzku. Zhodu so schváleným typom preukazuje výrobca dráhového vozidla alebo dovozca pre každé dráhové vozidlo.

(2) Technická spôsobilosť dráhového vozidla na prevádzku okrem dráhových vozidiel lanových dráh sa overuje vykonaním technickej kontroly a pri určených dráhových vozidlách aj vykonaním technicko-bezpečnostnej skúšky. Technickú spôsobilosť dráhového vozidla na prevádzku overuje právnická osoba, ktorú poverí ministerstvo (ďalej len „poverená osoba“), za úhradu podľa osobitného predpisu.<sup>9)</sup>

(3) Na činnosť poverených osôb podľa odseku 2 sa nevzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní.<sup>17)</sup>

(4) Technickú spôsobilosť dráhových vozidiel lanových dráh na prevádzku overuje a schvaľuje príslušný dráhový správny úrad ako súčasť overovania a schvaľovania spôsobilosti technologických zariadení lanovej dráhy podľa § 56 ods. 1.

(5) Na základe kladného výsledku overenia podľa odsekov 2 a 4 príslušný dráhový správny úrad schváli technickú spôsobilosť dráhového vozidla na prevádzku a pri určených dráhových vozidlách vydá technický preukaz dráhového vozidla.

(6) Ministerstvo ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom rozsah, spôsob a podmienky overovania a schvaľovania technickej spôsobilosti dráhového vozidla na prevádzku a určí, ktoré dráhové vozidlá podliehajú technicko-bezpečnostnej skúške.

## § 51

(1) Dráhové vozidlá v prevádzke podliehajú pravidelným technickým kontrolám, ktorými sa overuje technický stav dráhového vozidla.

(2) Ak technický stav dráhového vozidla nezaručuje bezpečnosť dopravy na dráhe alebo dráhové vozidlo nemá vlastnosti schváleného typu dráhového vozidla alebo nie sú vykonávané predpísané technické kontroly a skúšky, príslušný dráhový správny úrad rozhodne o nespôsobilosti dráhového vozidla na prevádzku a odoberie u určených dráhových vozidiel technický preukaz dráhového vozidla.

(3) Ministerstvo ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom, ktoré dráhové vozidlá v prevádzke podliehajú pravidelným technickým kontrolám, a určí rozsah, spôsob a podmienky vykonávania kontroly technického stavu dráhového vozidla a spôsob vydávania technického preukazu dráhového vozidla.

## Spôsobilosť na vedenie dráhových vozidiel

## § 52

(1) Dráhové vozidlo s vlastným pohonom môžu viesť len osoby, ktoré sú držiteľmi platného preukazu na vedenie dráhového vozidla.

(2) Preukaz na vedenie dráhového vozidla vydáva príslušný dráhový správny úrad žiadateľovi, ktorý preukázal odbornú spôsobilosť vykonanou skúškou. Skúške sa môže podrobiť žiadateľ, ktorý

- a) dosiahol vek a vzdelanie určené na vedenie dráhového vozidla pre jednotlivé druhy dráh,
- b) je spoľahlivý na vedenie dráhového vozidla (§ 53),
- c) preukázal svoju zdravotnú, zmyslovú a psychologickú spôsobilosť,
- d) podrobil sa predpísanej výučbe a výcviku.

(3) Príslušný dráhový správny úrad nariadi preskúšanie odbornej, zdravotnej, zmyslovej a psychologickej spôsobilosti osôb na vedenie dráhového vozidla, ak pri vedení dráhového vozidla

vykazujú závažné nedostatky, ktoré môžu ohroziť bezpečnosť dopravy na dráhe. Podľa výsledku preskúšania môže príslušný dráhový správny úrad rozhodnúť o zákaze vedenia dráhového vozidla alebo o jeho obmedzení. V prípade rozhodnutia o zákaze vedenia dráhového vozidla príslušný dráhový správny úrad odníme osobe preukaz na vedenie dráhového vozidla.

(4) Viesť dráhové vozidlo bez preukazu na vedenie dráhového vozidla môžu osoby pri výcviku alebo pri skúške na vedenie dráhového vozidla pod dohľadom určenej osoby dopravcu, ktorá vlastní preukaz na vedenie príslušného dráhového vozidla a ktorá je povinná dbať na dodržanie určených podmienok bezpečnosti dopravy na dráhe.

(5) Ministerstvo ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom, pre ktoré dráhové vozidlá sa vydávajú preukazy na ich vedenie, podmienky veku, vzdelania, rozsah potrebných odborných znalostí, spôsob uskutočnenia výučby, výcviku a spôsob vykonania skúšky na vydanie preukazu na vedenie dráhového vozidla.

(6) Ministerstvo po dohode s Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky vydá všeobecne záväzný právny predpis o vykonávaní výučby, výcviku a skúšok žiadateľov o preukaz vodiča na vedenie električiek a trolejbusov.

### § 53

Spôľahlivý na vedenie dráhového vozidla nie je ten,

- a) kto bol právoplatne odsúdený pre trestný čin, ktorého skutková podstata súvisí s vedením dráhového vozidla,
- b) komu súd uložil trest zákazu činnosti spočívajúci vo vedení vozidla.

### Určené technické zariadenia a určené činnosti

### § 54

(1) Dopravné, plynové, tlakové, zdvíhacie technické zariadenia, elektrické zariadenia vrátane zariadení na ochranu pred účinkami atmosférickej a statickej elektriny, na ochranu pred negatívnymi účinkami spätných trakčných prúdov, elektrické železničné zabezpečovacie zariadenia, kontajnery a vymeniteľné nadstavby, ktoré sa konštruujú a vyrábajú na prevádzkovanie dráhy alebo prevádzkovanie dopravy na dráhe, alebo slúžia na zabezpečenie prevádzkovania dráhy alebo dopravy na dráhe, sú určené technické zariadenia.

(2) Ministerstvo ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom konkretizáciu určených technických zariadení, podmienky na projektovanie, konštruovanie, výrobu a prevádzku určených technických zariadení a prípady posudzovania dokumentácie určených technických zariadení príslušným dráhovým správnym úradom.

### § 55

(1) Projektovanie, konštrukcia, výroba, vykonávanie montáží, prehliadok, údržby, opráv, rekonštrukcií, obsluhy, revízií a skúšok určených technických zariadení, ako aj zváranie a nedeštruktívne skúšanie dráhových ocelových mostných konštrukcií, konštrukcií podobných mostom, koľajníc, dráhových vozidiel, plnenie kovových tlakových nádob používaných na dráhach plynmi, plnenie nádržkových vozňov, nádržkových kontajnerov a vymeniteľných nadstavieb plynmi a ostatnými nebezpečnými látkami sú určené činnosti.

(2) Určené činnosti podľa odseku 1 môžu vykonávať podnikatelia<sup>18)</sup> len na základe oprávnenia. Preskúmanie odbornej spôsobilosti vykonáva a oprávnenie na vykonávanie určených činností vydáva a odníma príslušný dráhový správny úrad.

(3) Ministerstvo ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom podrobnosti na získanie a odňatie oprávnenia na vykonávanie určených činností, ako aj podmienky odbornej spôsobilosti osôb vykonávajúcich určené činnosti.

## § 56

(1) Pred uvedením určeného technického zariadenia do prevádzky sa musí overiť a schváliť jeho spôsobilosť na prevádzku. Spôsobilosťou určeného technického zariadenia na prevádzku sa rozumie jeho technický stav zaručujúci jeho bezpečnú prevádzku. Spôsobilosť určeného technického zariadenia na prevádzku overuje a schvaľuje príslušný dráhový správny úrad.

(2) Prevádzkovateľ určených technických zariadení môže prevádzkovať len určené technické zariadenia, ktoré sú spôsobilé na prevádzku.

(3) Prevádzkovateľ určeného technického zariadenia je povinný

- a) používať v prevádzke určené technické zariadenia s overenou a schválenou spôsobilosťou na prevádzku a v technickom stave, ktorý zodpovedá schválenej spôsobilosti určeného technického zariadenia na prevádzku,
- b) zabezpečiť, aby sa v priebehu prevádzky určeného technického zariadenia vykonávalo v určených lehotách a určeným spôsobom overovanie jeho spôsobilosti na prevádzku,
- c) zabezpečiť, aby revízie, prehliadky, skúšky a obsluhu určených technických zariadení vykonávali len osoby na to odborne spôsobilé,
- d) plniť určené podmienky a požiadavky na zabezpečenie technickej bezpečnosti a prevádzky určených technických zariadení.

(4) Ak príslušný dráhový správny úrad zistí, že určené technické zariadenie má také závažné nedostatky, že nemožno zaručiť jeho bezpečnú prevádzku alebo nie sú plnené podmienky na zaistenie bezpečnosti prevádzky, rozhodne o obmedzení alebo o vyradení určeného technického zariadenia z prevádzky.

(5) Ministerstvo ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom podrobnosti overovania a schvaľovania spôsobilosti určených technických zariadení na prevádzku a určí lehoty, v ktorých prevádzkované určené technické zariadenia podliehajú overovaniu spôsobilosti.

## § 57

(1) Revízie, prehliadky, skúšky, obsluhu určených technických zariadení v prevádzke a kontrolu činnosti vo zváraní a nedeštruktívnom skúšaní (§ 55) môžu vykonávať len fyzické osoby, ktoré majú doklad o odbornej spôsobilosti. Doklad o odbornej spôsobilosti vydáva a odníma príslušný dráhový správny úrad.

(2) Ak príslušný dráhový správny úrad zistí, že fyzická osoba vykonávajúca revízie, prehliadky, skúšky, obsluhu určeného technického zariadenia a kontrolu činnosti vo zváraní a nedeštruktívnom skúšaní vykazuje nedostatky vo svojej činnosti, ktoré ovplyvňujú overovanie technickej spôsobilosti a bezpečnosť prevádzky určeného technického zariadenia, odníme jej doklad o odbornej spôsobilosti.

(3) Ministerstvo ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom podmienky získania a odňatia dokladu o odbornej spôsobilosti na vykonávanie činností podľa odseku 1 a spôsob jej overovania.

**§ 57a****Mimoriadne udalosti v prevádzke určených technických zariadení**

(1) Mimoriadnou udalosťou v súvislosti s prevádzkou určeného technického zariadenia sú havárie, technické poruchy a iné udalosti a stavy, pri ktorých

- a) bol vážne ohrozený život, majetok, prevádzka dráhy, prevádzka dopravy na dráhe alebo prevádzka určeného technického zariadenia,
- b) vznikol smrteľný, ťažký alebo hromadný úraz.

(2) Prevádzkovateľ určeného technického zariadenia je povinný vznik mimoriadnej udalosti v súvislosti s prevádzkou určeného technického zariadenia podľa odseku 1 bezodkladne oznámiť príslušnému dráhovému správnomu úradu. Ak ide o mimoriadnu udalosť a stavy s následkami podľa odseku 1 písm. b), je povinný oznámiť to príslušným orgánom činným v trestnom konaní. Tým nie sú dotknuté povinnosti podľa osobitných predpisov.<sup>19)</sup>

(3) Prevádzkovateľ určeného technického zariadenia je povinný zachovať pôvodný stav na mieste vzniku mimoriadnej udalosti. Odstrániť prekážku alebo zmeniť pôvodný stav na mieste mimoriadnej udalosti pred príchodom orgánov činných v trestnom konaní je oprávnený, len ak je potrebné

- a) vyslobodiť osoby s bezprostredným ohrozením zdravia alebo života,
- b) zabrániť vzniku ďalších škôd,
- c) zabrániť vzniku ekologických havárií,
- d) uvoľniť časť dráhy na obnovenie prevádzky železničných, električkových, trolejbusových alebo špeciálnych dráh.

(4) Prevádzkovateľ určeného technického zariadenia je povinný pred odstránením prekážky alebo zmenou pôvodného stavu na mieste mimoriadnej udalosti podľa odseku 3 zdokumentovať stav na mieste vzniku mimoriadnej udalosti.

(5) Prevádzkovateľ určeného technického zariadenia je povinný vykonať vlastné zisťovanie príčin vzniku mimoriadnej udalosti, viesť ich evidenciu a evidenciu príčin vzniku a vykonať potrebné opatrenia.

(6) Príslušný dráhový správny úrad v rámci výkonu štátneho dozoru je oprávnený zisťovať príčiny vzniku mimoriadnej udalosti v súvislosti s prevádzkou určeného technického zariadenia.

**SIEDMA ČASŤ****INTEROPERABILITA EURÓPSKEHO ŽELEZNIČNÉHO SYSTÉMU****§ 57b**

(1) Interoperabilita je schopnosť systému transeurópskych konvenčných železníc umožniť bezpečný a nepretržitý pohyb dráhového vozidla na dráhach európskeho železničného systému.

(2) Subsystémy znamenajú rozdelenie systému transeurópskych konvenčných železníc uvedené v prílohe č. 3. Tieto subsystémy sú štrukturálne a prevádzkové a musia spĺňať základné požiadavky.

(3) Komponenty interoperability znamenajú akýkoľvek základný komponent, skupinu komponentov, montážne podskupiny alebo úplné montážne celky začlenené alebo určené na začlenenie do subsystému, od ktorých priamo alebo nepriamo závisí interoperabilita systému

transeurópskych konvenčných železníc. Pod pojmom komponent sa rozumejú hmotné aj nehmotné veci.

(4) Základné požiadavky sú požiadavky uvedené v prílohe č. 4, ktoré musí spĺňať systém transeurópskych konvenčných železníc, subsystémy a ich komponenty interoperability vrátane rozhrania.

(5) Európskou špecifikáciou sa rozumie spoločná technická špecifikácia, európske technické schválenie alebo národná norma implementujúca európsku normu.

(6) Základné parametre sú regulačné, technické alebo prevádzkové podmienky, ktoré sú rozhodujúce pre interoperabilitu.

(7) Notifikované orgány sú orgány zodpovedné za posudzovanie zhody alebo spôsobilosti na používanie komponentov interoperability alebo za hodnotenie „ES“ postupu overovania subsystémov.

(8) Rekonštrukcia je akákoľvek väčšia práca na zmenu subsystému alebo časti subsystému, ktorá zvýši výkonnosť subsystému.

(9) Obnova je akákoľvek väčšia práca na náhradu subsystému alebo časti subsystému, ktorá nezmení výkonnosť subsystému.

(10) Existujúci železničný systém je štruktúra skladajúca sa z tratí a stabilných zariadení existujúceho železničného systému a dráhové vozidlá všetkých kategórií a pôvodu, ktoré sa pohybujú na celoštátnej alebo regionálnej dráhe.

(11) Špeciálny prípad znamená časť systému transeurópskych konvenčných železníc, pre ktorú sú potrebné špeciálne ustanovenia v technických špecifikáciách prechodne alebo natrvalo z dôvodu geografických, topografických, urbanisticko-environmentálnych prekážok alebo prekážok, ktoré majú vplyv na kompatibilitu s existujúcim systémom. Môže to zahŕňať najmä železničné trate a siete izolované od zvyšku spoločenstva, prechodový prierez, rozchod koľaje alebo vzdialenosť osi koľaje a dráhové vozidlá určené výlučne pre miestnu a regionálnu dopravu alebo na historické účely, ako aj dráhové vozidlá pochádzajúce z tretích štátov alebo určené pre tretie štáty, pokiaľ takéto dráhové vozidlá neprekračujú hranice medzi dvoma členskými štátmi.

(12) Na zabezpečenie interoperability musí európsky železničný systém na území Slovenskej republiky, jeho štrukturálne a prevádzkové subsystémy a ich jednotlivé súčasti zodpovedať technickým špecifikáciám a spĺňať základné požiadavky na konštrukčné a prevádzkové podmienky.

(13) Technické špecifikácie určené Európskou železničnou agentúrou uverejňuje Európska komisia v Úradnom vestníku Európskej únie.

(14) Na posudzovanie zhody alebo vhodnosti použitia jednotlivých zložiek interoperability a subsystémov a vydávanie dokladu o zhode sa vzťahujú osobitné predpisy.<sup>19a)</sup>

(15) Pred uvedením do prevádzky štrukturálnych subsystémov, ktoré budú súčasťou európskeho železničného systému, musí byť overená ich vhodnosť na použitie a kompatibilita so systémom, do ktorého majú byť integrované.

(16) Overenie kompatibility a vhodnosti na použitie štrukturálnych subsystémov podľa odseku 4 vykonáva právnická osoba autorizovaná podľa osobitného predpisu.<sup>20)</sup>

**§ 57c**

(1) Vlastník dráhy a prevádzkovateľ dráhy, ktorá je alebo bude súčasťou európskeho železničného systému, je povinný pri stavbe alebo modernizácii dráhy alebo stavby na dráhe, pri ich uvedení do užívania, prevádzke a údržbe zaistiť dodržanie technických špecifikácií interoperability a základných požiadaviek na konštrukciu a prevádzkové podmienky.

(2) Príslušný dráhový správny úrad vydá kolaudačné rozhodnutie na užívanie novovybudovanej alebo modernizovanej železničnej dráhy alebo stavby na dráhe, ktorá sa stane súčasťou európskeho železničného systému za podmienky, že vlastník dráhy alebo jej prevádzkovateľ predloží doklady o vykonaných overeniach.

(3) Výrobcovia dráhových vozidiel železničných dráh a výrobcovia určených technických zariadení, ktoré sú alebo sa stanú súčasťou európskeho železničného systému, sú povinní zabezpečiť, aby ich konštrukcia a technický stav spĺňali základné požiadavky na konštrukčné a prevádzkové podmienky a technické špecifikácie. Na overovanie a schvaľovanie technickej spôsobilosti dráhových vozidiel a určených technických zariadení na prevádzku platia ustanovenia § 50 a 56 tohto zákona.

(4) Dopravca je povinný pri vykonávaní dopravy na dráhe, ktorá je alebo sa stane súčasťou európskeho železničného systému, používať dráhové vozidlo, ktoré spĺňa základné požiadavky na konštrukčné a prevádzkové podmienky a technické špecifikácie.

(5) O podmienkach prevádzkovania dráhového vozidla, pre ktoré nie sú vypracované technické špecifikácie na dráhach, ktoré sú súčasťou európskeho železničného systému, rozhodne na žiadosť dopravcu príslušný dráhový správny úrad.

**§ 57d**

Technické špecifikácie nemusia byť dodržané

- a) pri stavbe novej železničnej dráhy alebo pri modernizácii, ktorá sa začala pred zverejnením technických špecifikácií v Úradnom vestníku Európskej únie,
- b) pri obnove, rozšírení alebo modernizácii dráhy, ak dodržanie technickej špecifikácie by mohlo ohroziť ekonomickú realizáciu projektu alebo kompatibilitu systému dráh,
- c) po obnove dráhy v súvislosti s nehodou alebo živelnou udalosťou, keď z dôvodu záujmu na rýchlom obnovení dopravy na dráhe nemožno z ekonomických alebo technických dôvodov dodržať technické špecifikácie,
- d) pre dráhové vozidlá idúce do a zo štátov, ktorých rozchod koľají je odlišný od rozchodu dráh európskeho železničného systému, ak o tom rozhodne na návrh Slovenskej republiky Európska komisia; v mene Slovenskej republiky vystupuje ministerstvo.

**§ 57e**

(1) Prevádzkovateľ dráhy vedie evidenciu jednotlivých zložiek a subsystémov interoperability novobudovaných alebo modernizovaných dráh, ktoré sú zaradené do transeurópskeho konvenčného železničného systému.

(2) Na dráhe, ktorá je súčasťou transeurópskeho konvenčného železničného systému, dopravca vedie evidenciu ním používaných dráhových vozidiel, určených na pohyb na dráhach transeurópskeho konvenčného železničného systému.

(3) Prevádzkovateľ dráhy, ktorá je alebo sa stane súčasťou transeurópskeho konvenčného železničného systému, a dopravca na dráhe, ktorá je súčasťou transeurópskeho konvenčného železničného systému, sú povinní každoročne do 31. decembra podľa nimi vedenej evidencie

spracovať informáciu o aktuálnom stave dráh zaradených do transeurópskeho konvenčného železničného systému a o dráhových vozidlách určených a používaných na pohyb na dráhach transeurópskeho konvenčného železničného systému.

(4) Informácie podľa odseku 3 sú povinní každoročne poskytnúť do 31. januára nasledujúceho roka príslušnému dráhovému správnomu úradu a uverejniť vo vestníku dopravy.

(5) Informáciu o aktuálnom stave dráh zaradených do transeurópskeho konvenčného železničného systému a o dráhových vozidlách určených a používaných na pohyb na dráhach transeurópskeho konvenčného železničného systému zasiela príslušný dráhový správny úrad každoročne príslušným úradom členských štátov a spoločnému orgánu poverenému Európskou komisiou.

## **ÔSMA ČASŤ SANKCIE**

### **Pokuty**

#### **§ 58**

Príslušný dráhový správny úrad môže uložiť pokutu od 100 000 Sk do 5 000 000 Sk vlastníkovi celoštátnej alebo regionálnej dráhy, ktorý

- a) nezabezpečí, aby dráha bola prevádzkyschopná,
- b) nezabezpečí a neumožní prevádzkovanie dráhy oprávneným prevádzkovateľom dráhy.

#### **§ 59**

Príslušný dráhový správny úrad môže uložiť pokutu od 100 000 Sk do 10 000 000 Sk prevádzkovateľovi dráhy, ktorý

- a) prevádzkuje dráhu bez povolenia na prevádzkovanie dráhy alebo v rozpore s týmto povolením,
- b) porušuje pravidlá prevádzkovania dráhy alebo neplní podmienky určené v rozhodnutí o vydaní povolenia na prevádzkovanie dráhy,
- c) umožní pri prevádzkovaní dráhy výkon činností fyzickej osobe, ktorá nespĺňa podmienky odbornej, zdravotnej, zmyslovej a psychologickéj spôsobilosti,
- d) neumožní prevádzkovať dopravu na celoštátnej a regionálnej dráhe dopravcovi, ktorý má na to licenciu a pridelenú kapacitu dráhy,
- e) neoprávnene zastaví prevádzku celoštátnej alebo regionálnej dráhy.
- f) neumožní poverenej osobe výkon štátneho dozoru.

#### **§ 60**

(1) Príslušný dráhový správny úrad môže uložiť pokutu od 500 000 Sk do 10 000 000 Sk dopravcovi, ktorý

- a) prevádzkuje dopravu na dráhe bez licencie alebo v rozpore s touto licenciou,
- b) porušuje pravidlá prevádzkovania dopravy na dráhe alebo neplní podmienky určené v rozhodnutí o udelení licencie,
- c) porušuje povinnosti určené na prepravu nebezpečných vecí,
- d) porušuje povinnosti vyplývajúce z pokynov prevádzkovateľa dráhy vydaných pri organizovaní dopravy na dráhe,
- e) umožní vedenie dráhového vozidla osobe bez preukazu na vedenie dráhového vozidla,

- f) umožní pri prevádzkovaní dopravy na dráhe výkon činnosti fyzickej osobe, ktorá nespĺňa podmienky odbornej, zdravotnej, zmyslovej a psychologickkej spôsobilosti,
- g) používa pri prevádzkovaní dopravy na dráhe dráhové vozidlo bez overenia a schválenia technickej spôsobilosti alebo bez technického preukazu vozidla (§ 50 a 51) alebo v technickom stave, ktorý nezodpovedá schválenej technickej spôsobilosti.
- h) neumožní poverenej osobe výkon štátneho dozoru.

### § 61

(1) Príslušný dráhový správny úrad môže uložiť pokutu až do výšky 1 000 000 Sk prevádzkovateľovi určeného technického zariadenia, ktorý

- a) uviedol do prevádzky a prevádzkuje určené technické zariadenie bez overenia a schválenia jeho spôsobilosti na prevádzku alebo v technickom stave, ktorý nespĺňa technické požiadavky alebo požiadavky bezpečnosti a spôsobilosti na prevádzku, alebo nezabezpečil overovanie jeho spôsobilosti v prevádzke určeným spôsobom a v ustanovených lehotách,
- b) neplnil rozhodnutie o obmedzení alebo vyradení určeného technického zariadenia z prevádzky,
- c) umožnil pri prevádzkovaní určeného technického zariadenia vykonávanie činnosti (§ 57) fyzickej osobe, ktorá nespĺňa predpísané požiadavky odbornej spôsobilosti na príslušnú činnosť a ktorá nevlastní doklad predpísaný na takúto činnosť, alebo ak umožnil právnickej osobe alebo fyzickej osobe vykonávanie určených činností (§ 55), ak táto osoba nemá na to oprávnenie,
- d) porušuje povinnosti a podmienky ustanovené týmto zákonom a vykonávacími predpismi pre prevádzku určených technických zariadení.
- e) neumožní poverenej osobe výkon štátneho dozoru.

(2) Príslušný dráhový správny úrad môže uložiť pokutu až do výšky 500 000 Sk právnickej osobe alebo fyzickej osobe, ktorá

- a) neodstránila zdroj ohrozenia alebo rušenia prevádzkovania dráhy alebo dopravy na dráhe,
- b) svojou činnosťou poškodila dráhové zariadenie alebo vedenie.
- c) vykonáva určenú činnosť (§ 55), na ktorú sa vyžaduje oprávnenie, bez takéhoto oprávnenia alebo nedodržuje podmienky vydaného oprávnenia.

### § 62

(1) Pokutu možno uložiť do jedného roka odo dňa, keď sa príslušný dráhový správny úrad dozvedel o porušení uvedených povinností a o tom, kto za porušenie povinností zodpovedá, najneskôr do troch rokov od doby, keď k porušeniu povinností došlo, ak ide o pokračujúce neoprávnené prevádzkovanie dopravy na dráhe, najneskôr do troch rokov od doby, keď neoprávnená činnosť ešte trvala.

(2) Pri určení výšky pokuty sa prihliada na závažnosť a dobu trvania protiprávneho konania a na rozsah spôsobenej škody.

(3) Pri porušení cenovej disciplíny sa sankcie ukladajú podľa osobitného predpisu.<sup>21)</sup>

(4) Pri opätovnom porušení povinností možno pokutu uložiť opakovane.

(5) Výnosy pokút uložených podľa § 58 až 61 sú príjmom štátneho rozpočtu.

**DEVIATA ČASŤ**  
**ŠTÁTNA SPRÁVA A ŠTÁTNY DOZOR VO VECIACH DRÁH**

**Štátna správa**

**§ 63**

Štátnu správu vo veciach dráh vykonávajú dráhové správne úrady, ktorými sú ministerstvo, Úrad pre reguláciu železničnej dopravy a samosprávne kraje.

**§ 64**

(1) Zriaďuje sa Úrad pre reguláciu železničnej dopravy (ďalej len „úrad“) ako orgán štátnej správy vo veciach dráh, národný regulátor a cenový orgán<sup>22)</sup> v oblasti celoštátnych a regionálnych dráh, ktorý vykonáva pôsobnosť podľa tohto zákona s výnimkou vecí, o ktorých rozhoduje ministerstvo a samosprávne kraje.

(2) Úrad je rozpočtová organizácia<sup>23)</sup> so sídlom v Bratislave. Finančnými vzťahmi<sup>24)</sup> je zapojený na štátny rozpočet prostredníctvom rozpočtovej kapitoly ministerstva.

(3) Úrad môže mimo svojho sídla zriaďovať stále alebo dočasné pracoviská.

(4) Úrad vykonáva činnosti efektívne, objektívne, transparentne a nediskriminačne. Rozhodnutia, opatrenia a informácie vrátane informácií, ktoré prispejú k otvorenému a funkčne konkurenčnému rozhodujúcemu trhu, zverejňuje na internete a vo vestníku dopravy, pričom zabezpečuje ochranu údajov.

(5) Na čele úradu je predseda, ktorého vymenúva a odvoláva vláda Slovenskej republiky na návrh ministra.

(6) Predseda úradu

- a) riadi úrad a zodpovedá za jeho činnosť,
- b) koná ako štatutárny orgán úradu v mene úradu vo všetkých veciach,
- c) podpisuje všeobecne záväzné právne predpisy vydávané úradom,
- d) schvaľuje organizačný poriadok úradu.

(7) Predsedu úradu v jeho neprítomnosti zastupuje podpredseda úradu, ktorého vymenúva a odvoláva predseda úradu na základe výsledkov výberového konania podľa osobitného predpisu.<sup>25)</sup>

(8) Funkčné obdobie predsedu úradu a podpredsedu úradu je šesť rokov. Tá istá osoba môže vykonávať funkciu predsedu úradu alebo podpredsedu úradu najviac dve po sebe nasledujúce funkčné obdobia.

(9) Platové a ďalšie náležitosti predsedu úradu určuje vláda podľa osobitného predpisu.<sup>25)</sup>

(10) Predseda úradu a podpredseda úradu nesmú počas funkčného obdobia

- a) vykonávať funkciu v politickej strane alebo v politickom hnutí ani pôsobiť v ich prospech,
- b) vykonávať funkciu v inom štátnom orgáne alebo v orgáne právnickej osoby zriadenej zákonom ako verejnoprávna inštitúcia,
- c) byť zamestnancom, spoločníkom alebo konateľom právnickej osoby, členom jej štatutárneho orgánu, riadiaceho orgánu, kontrolného orgánu, štatutárnym orgánom alebo zamestnancom fyzickej osoby ani mať podiel na základnom imaní alebo podiel na hlasovacích právach týchto

osôb, ani pôsobiť v ich prospech alebo neprospech, ak sú tieto osoby prevádzkovateľom dráhy alebo dopravcom; toto obmedzenie sa vzťahuje aj na blízke osoby<sup>26)</sup> predsedu úradu a podpredsedu úradu.

(11) Výkon funkcie predsedu úradu a podpredsedu úradu sa skončí:

- a) uplynutím funkčného obdobia,
- b) vzdaním sa funkcie,
- c) odvolaním z funkcie,
- d) ak bol odsúdený za úmyselný trestný čin alebo za trestný čin spáchaný z nedbanlivosti priamo súvisiaci s jeho výkonom funkcie,
- e) ak bol pozbavený spôsobilosti na právne úkony,
- f) úmrtím alebo vyhlásením za mŕtveho.

(12) Predseda úradu sa môže vzdať funkcie písomným oznámením predsedovi vlády. Funkčné obdobie predsedu úradu zaniká vymenovaním nového predsedu úradu. Podpredseda úradu sa môže vzdať funkcie písomným oznámením predsedovi úradu.

(13) Predseda úradu a podpredseda úradu môžu byť odvolaní z funkcie, ak

- a) si neplnia povinnosti podľa tohto zákona alebo nezabezpečia, aby úrad plnil povinnosti, ktoré mu ukladá zákon,
- b) počas najmenej šiestich po sebe nasledujúcich mesiacov nevykonáva svoju funkciu.

## § 65

(1) Ministerstvo

- a) riadi výkon štátnej správy vo veciach dráh vrátane výkonu štátneho dozoru,
- b) koordinuje činnosti pri výkone štátnej správy podľa tohto zákona s inými ústrednými orgánmi štátnej správy,
- c) je v správnom konaní odvolacím orgánom proti rozhodnutiam úradu vo veciach stavebného konania a odvolacím orgánom proti rozhodnutiam samosprávnych krajov,
- d) rozhoduje po dohode s Ministerstvom obrany Slovenskej republiky o zrušení celoštátnej dráhy alebo regionálnej dráhy,
- e) rozhoduje po dohode s Ministerstvom obrany Slovenskej republiky o zaradení železničnej dráhy do príslušnej kategórie dráhy a o zmenách tohto zaradenia s výnimkou ustanovenia § 70,
- f) rozhoduje o zaradení železničnej dráhy do európskeho železničného systému a o zmenách tohto zaradenia,
- g) dáva súhlas na povolenie výnimky na križovanie železničných dráh s pozemnými komunikáciami na úrovni koľají,
- h) schvaľuje typy dráhového vozidla a ich podstatné zmeny znamenajúce odchýlku od schváleného typu dráhového vozidla, električkových, trolejbusových a špeciálnych dráh,
- i) poveruje právnické osoby na overovanie odbornej spôsobilosti zamestnancov prevádzkovateľa dráhy a dopravcu s výnimkou lanovej dráhy a na overovanie technickej spôsobilosti dráhových vozidiel na prevádzku a zverejňuje zoznam poverených osôb.
- j) poveruje právnické osoby na overovanie zdravotnej, zmyslovej a psychologической spôsobilosti,
- k) určí dopravcovi okruh osôb, ktoré budú dopravcom prepravované za osobitnú tarifu určenú dopravcom, s výnimkou osôb prepravovaných podľa osobitného predpisu,<sup>27)</sup>

- l) určuje priority štátnej dopravnej politiky v oblasti železničnej dopravy a regulácie, ktoré sú záväzné pre všetky orgány, ktoré pôsobia v oblasti železničnej dopravy, ako aj pre prevádzkovateľov dráhy a dopravcov,
- m) schvaľuje investičné a finančné programy a plány, pričom prihliada na zabezpečenie optimálneho a efektívneho využívania celoštátnych a regionálnych dráh,
- n) vyjadruje sa k opatreniam a informáciám, ktoré úrad zverejňuje,
- o) vymenúva vedúceho vyšetrovateľa nehôd,
- p) vydáva osvedčenie o školení bezpečnostného poradcu na prepravu nebezpečného tovaru alebo poveruje právnickú osobu na vydávanie osvedčení o školení bezpečnostného poradcu na prepravu nebezpečného tovaru.
- r) sa vyjadruje v prerokovaní Koncepcie územného rozvoja Slovenska.<sup>27a)</sup>
- s) predkladá Európskej komisii dokumentáciu obsahujúcu technické špecifikácie alebo ich časti, ktoré Slovenská republika bude uplatňovať v celom rozsahu ako aj tie, ktoré nebude uplatňovať vôbec alebo čiastočne, a to spolu so zaslaním oznámenia o zamýšľanej výnimke Európskej komisii,
- t) poskytuje Európskej komisii a Európskej železničnej agentúre<sup>27b)</sup> potrebné technické údaje, týkajúce sa železničnej infraštruktúry a dráhových vozidiel a oznamuje pomocnému výboru Európskej komisie notifikované orgány, ktoré už nespĺňajú požadované kritériá.

(2) Ministerstvo ako ústredný orgán štátnej správy je oprávnené, ak došlo k

- a) všeobecnému nebezpečenstvu,<sup>16b)</sup>
- b) nehode (§ 48) alebo
- c) mimoriadnej udalosti (§ 48),

(3) Na rozhodnutie ministerstva podľa predchádzajúceho odseku sa nevzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní.

(4) Náhradu zodpovedajúcu ujme, ktorá vznikla prevádzkovateľovi dráhy a dopravcovi splnením povinnosti uloženej podľa odseku 2, poskytne prevádzkovateľovi dráhy a dopravcovi ministerstvo do troch mesiacov od splnenia tejto povinnosti. O výške a spôsobe tejto náhrady rozhodne ministerstvo. Rozklad proti rozhodnutiu ministerstva nemá odkladný účinok.

### § 65a

Úrad v rámci svojej pôsobnosti na základe tohto zákona alebo podľa medzinárodných zmlúv, ktorými je Slovenská republika viazaná,

- a) sleduje nediskriminačné zaobchádzanie prevádzkovateľa dráhy so žiadateľmi o prístup na dopravnú cestu a je odvolacím orgánom vo veciach
  - 1. týkajúcich sa sieťového vyhlásenia a kritérií v ňom obsiahnutých,
  - 2. prideľovania kapacity dopravnej cesty,
  - 3. režimu spoplatňovania,
  - 4. úrovne alebo štruktúry cien za použitie dopravnej cesty,
- b) vydáva a odníma licencie dopravcom,
- c) vydáva a odníma bezpečnostné osvedčenie,
- d) kontroluje dodržiavanie licencií dopravcami,
- e) vydáva a odníma povolenia na prevádzkovanie dráhy,
- f) vykonáva reguláciu cien za používanie dopravnej cesty a reguláciu cien vo vnútroštátnej železničnej osobnej doprave,

- g) vyjadruje sa k zmluve o prevádzkovaní dopravy (§ 30 ods. 3),
- h) schvaľuje zmluvy o prístupe na dopravnú cestu medzi prevádzkovateľom dráhy a dopravcom,
- i) schvaľuje typy dráhových vozidiel a ich podstatné zmeny znamenajúce odchýlku od schváleného typu, schvaľuje ich technickú spôsobilosť na prevádzku, prideluje evidenčné čísla dráhovým vozidlám a vedie národný register dráhových vozidiel a národný register železničnej infraštruktúry,
- j) poveruje právnické osoby na overovanie odbornej spôsobilosti zamestnancov prevádzkovateľa lanovej dráhy a dopravcu na lanovej dráhe,
- k) vyšetruje nehody v obvode dráhy (§ 48c),
- l) zabezpečuje reguláciu bezpečnosti (§ 48a),
- m) spolupracuje a vymieňa si informácie s regulačnými úradmi alebo obdobnými úradmi iných štátov,
- n) vydáva na základe zákona všeobecne záväzné právne predpisy, ktoré sa vyhlasujú uverejnením v Zbierke zákonov Slovenskej republiky<sup>28)</sup> (§ 38m),
- o) vykonáva štátny dozor a ukladá sankcie.
- p) povoľuje uvedenie do prevádzky štrukturálnych subsystémov, ktoré tvoria európsky železničný systém na území Slovenskej republiky a kontroluje, či sú správne prevádzkované a udržiavané.

#### § 65b

#### **Predkladanie správ Národnej rade Slovenskej republiky**

Úrad každoročne predkladá Národnej rade Slovenskej republiky do 31. mája nasledujúceho roka správu o činnosti a hospodárení úradu.

#### § 66

(1) Samosprávne kraje vykonávajú pôsobnosť podľa tohto zákona vo veciach električkových a trolejbusových dráh s výnimkou

- a) schvaľovania typu dráhového vozidla a jeho podstatnej zmeny,
- b) overovania a schvaľovania spôsobilosti určených technických zariadení na prevádzku a v prevádzke,
- c) rozhodovania o vyradení alebo obmedzení určených technických zariadení z prevádzky,
- d) vydávania a odnímania oprávnení na vykonávanie určených činností (§ 55),
- e) vydávania a odnímania dokladov o odbornej spôsobilosti fyzických osôb na vykonávanie revízií, prehliadok, skúšok, obsluhy určených technických zariadení a kontrolu činnosti vo zváraní a nedeštruktívnom skúšaní (§ 57),
- f) poverovania právnických osôb na overovanie odbornej spôsobilosti zamestnancov prevádzkovateľa dráhy a dopravcu a na overovanie technickej spôsobilosti dráhových vozidiel na prevádzku a zverejňovania zoznamu poverených osôb.
- g) schvaľovania technickej spôsobilosti dráhových vozidiel na prevádzku, rozhodovania o nespôsobilosti dráhových vozidiel na prevádzku, vydávania a odnímania technických preukazov dráhového vozidla.

(2) Príslušný na rozhodovanie podľa tohto zákona je samosprávny kraj, na ktorého území sa nachádza električková alebo trolejbusová dráha.

## Štátny dozor

### § 67

(1) Štátny dozor na úseku dráh sa vykonáva ako štátny odborný dozor a štátny odborný technický dozor. Štátny dozor vo veciach dráh vykonávajú ministerstvo a Úrad pre reguláciu železničnej dopravy.

(2) Výkonom štátneho odborného dozoru sa zisťuje, či

- a) prevádzkovatelia dráh a dopravcovia dodržia podmienky a plnia povinnosti ustanovené týmto zákonom a všeobecne záväznými právnymi predpismi vydanými na jeho základe, či prevádzkujú dráhu podľa povolenia a uskutočňujú dopravu na dráhe podľa licencie,
- b) prevádzkovatelia určených technických zariadení plnia povinnosti ustanovené týmto zákonom a všeobecne záväznými právnymi predpismi vydanými na jeho základe na uvádzanie do prevádzky a prevádzku, obsluhu, údržbu, opravy, revízie a skúšky určených technických zariadení.

(3) Výkonom štátneho odborného technického dozoru sa zisťuje, či určené technické zariadenia (§ 54) spĺňajú požiadavky technickej bezpečnosti a sú spôsobilé na bezpečnú prevádzku, či určené činnosti (§ 55) vykonávajú podnikateľské subjekty na základe a za podmienok vydaného oprávnenia a či činnosti (§ 57) vykonávajú osoby odborne spôsobilé v súlade s týmto zákonom a všeobecne záväznými predpismi vydanými na jeho základe.

### § 67a

Úrad vykonáva pôsobnosť orgánu dohľadu podľa osobitných predpisov<sup>29)</sup> vo veciach určených technických zariadení a interoperability a subsystémov železničných dráh, ktoré tvoria európsky železničný systém.

### § 68

(1) Osoba poverená výkonom štátneho dozoru je oprávnená v súvislosti s výkonom dozoru

- a) vstupovať do všetkých priestorov súvisiacich s vykonávanou činnosťou,
- b) nazerať do dokumentácie, dokladov, evidencií,
- c) požadovať od prevádzkovateľov určených technických zariadení, právnických osôb a fyzických osôb vykonávajúcich určené činnosti, prevádzkovateľov dráh a prevádzkovateľov dopravy na dráhe na ich náklady predloženie dokumentácie, dokladov, odborných posudkov a iných vyjadrení potrebných na preukázanie a posúdenie technickej bezpečnosti a spôsobilosti určených technických zariadení, bezpečnosti prevádzky dráhy a prevádzky dopravy na dráhe.

(2) Prevádzkovateľ dráhy, dopravca, prevádzkovateľ určených technických zariadení, právnická osoba a fyzická osoba vykonávajúce určené činnosti sú povinní osobe poverenej výkonom štátneho dozoru umožniť výkon uvedených činností, podať požadované vysvetlenia a zabezpečiť požadované podklady.

(3) Dopravca je povinný poverenej osobe pri výkone jej činnosti umožniť bezplatnú dopravu na dráhe a bezplatné použitie oznamovacieho a telekomunikačného zariadenia.

(4) Ak poverená osoba pri výkone štátneho dozoru na dráhach zistí porušenie povinností určených týmto zákonom na zaistenie bezpečnej a plynulej prevádzky dráhy alebo dopravy na dráhe, prevádzky určených technických zariadení a vykonávanie určených činností alebo zistí, že prevádzkovanie dráhy je v rozpore s povolením na prevádzkovanie dráhy, alebo zistí, že prevádzkovanie dopravy na dráhe je v rozpore s licenciou, nariadi prevádzkovateľovi dráhy,

dopravcovi, prevádzkovateľovi určených technických zariadení, právnickej osobe alebo fyzickej osobe vykonávajúcej určené činnosti odstránenie nedostatkov v určenej lehote.

(5) Prevádzkovateľ dráhy a dopravca, prevádzkovateľ určených technických zariadení, právnická osoba a fyzická osoba vykonávajúce určené činnosti (§ 55), fyzická osoba vykonávajúca určené činnosti (§ 57) sú povinní v určenej lehote odstrániť nedostatky zistené pri výkone štátneho dozoru na dráhach, ich príčiny a škodlivé následky alebo vykonať nevyhnutné opatrenia na ich odstránenie. Odstránenie nedostatkov a prijaté opatrenia tieto osoby oznámia príslušnému dráhovému správnenému úradu písomne.

## **DESIATA ČASŤ**

### **SPOLOČNÉ, PRECHODNÉ A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA**

#### **§ 69**

(1) Prevádzkovatelia dráhy, ktorí prevádzkujú dráhu na základe koncesie podľa živnostenského zákona, sú povinní do jedného roka odo dňa účinnosti tohto zákona požiadať príslušný dráhový správny úrad o vydanie povolenia na prevádzkovanie dráhy (§ 31). Do rozhodnutia príslušného dráhového správneho úradu sa títo prevádzkovatelia dráhy považujú za prevádzkovateľov dráhy, ktorým bolo vydané povolenie podľa tohto zákona.

(2) Dopravcovia, ktorí prevádzkujú dopravu na dráhe na základe koncesie podľa živnostenského zákona, sú povinní do jedného roka odo dňa účinnosti tohto zákona požiadať príslušný dráhový správny úrad o vydanie licencie (§ 31). Do rozhodnutia dráhového správneho úradu sa títo dopravcovia považujú za dopravcov, ktorým bola udelená licencia podľa tohto zákona.

(3) Osoby, ktoré vedú dráhové vozidlo, sú povinné požiadať príslušný dráhový správny úrad o vydanie preukazu na vedenie dráhového vozidla (§ 52) do jedného roka odo dňa účinnosti tohto zákona. Do rozhodnutia príslušného dráhového správneho úradu o spôsobilosti na vedenie dráhového vozidla sa tieto osoby považujú za spôsobilé na vedenie dráhového vozidla podľa tohto zákona.

(4) Ak tá istá právnická osoba alebo fyzická osoba je zároveň prevádzkovateľom železničnej dráhy aj dopravcom, pre túto právnickú osobu alebo fyzickú osobu je záväzné vedenie oddeleného účtovníctva pri prevádzkovaní železničnej dopravnej cesty a vykonávaní dopravných úkonov.

#### **§ 69a**

(1) Prevádzkovateľ celoštátnej alebo regionálnej dráhy, ktorý prevádzkuje dráhu na základe povolenia na prevádzkovanie dráhy, je povinný do 31. decembra 2006 požiadať úrad o vydanie povolenia na prevádzkovanie dráhy. Do rozhodnutia úradu sa tento prevádzkovateľ dráhy považuje za prevádzkovateľa dráhy, ktorému bolo vydané povolenie podľa tohto zákona.

(2) Dopravca, ktorý prevádzkuje dopravu na celoštátnej alebo regionálnej dráhe na základe licencie, je povinný do 31. decembra 2006 požiadať úrad o vydanie licencie. Do rozhodnutia úradu sa dopravca považuje za dopravcu, ktorému bola udelená licencia podľa tohto zákona.

(3) Dopravca, ktorý prevádzkuje verejnú osobnú dopravu na dráhe, je povinný zabezpečiť v dráhových vozidlách technické a personálne podmienky na prepravu osôb s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie na všetkých tratiach postupne do 10 rokov od nadobudnutia účinnosti tohto zákona.

#### **§ 69b**

(1) Zrušuje sa Štátny dráhový úrad.

(2) Správa majetku štátu, ktorú k 31. októbru 2005 vykonával Štátny dráhový úrad, prechádza od 1. novembra 2005 na úrad.

(3) Práva a povinnosti zo štátnozamestnaneckého pomeru štátnych zamestnancov Štátneho dráhového úradu, ktorí k 31. októbru 2005 vykonávali štátnu službu, prechádzajú na úrad.

(4) Práva a povinnosti z pracovnoprávných vzťahov zamestnancov Štátneho dráhového úradu, ktorí k 31. októbru 2005 vykonávali verejnú službu, prechádzajú na úrad.

(5) Konanie začaté pred účinnosťou tohto zákona sa dokončí podľa tohto zákona.

## § 70

Vláda Slovenskej republiky do dvoch rokov od účinnosti tohto zákona rozhodne, ktorá časť z celoštátnej dráhy, ktorú prevádzkujú Železnice Slovenskej republiky podľa osobitného predpisu,<sup>30)</sup> je regionálnou dráhou. Na rozhodovanie sa nevzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní.

## § 71

Právne vzťahy založené vlečkovou zmluvou podľa vyhlášky Ministerstva dopravy č. 126/1964 Zb. o styku medzi celoštátnymi dráhami a vlečkami a o vzťahoch medzi zúčastnenými organizáciami (vlečkové podmienky) v znení neskorších predpisov vzniknuté pred dňom účinnosti tohto zákona, ako aj práva a povinnosti z nich vyplývajúce sa spravujú podľa doterajších predpisov.

## § 72

Od 1. augusta 2001 do 31. decembra 2002 sa § 29a ods. 4 a § 41 nepoužijú.

## § 73

(1) Na konanie podľa tohto zákona sa vzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní,<sup>17)</sup> ak tento zákon neustanovuje inak.

(2) Proti rozhodnutiu úradu možno podať rozklad. O rozklade rozhoduje predseda úradu na základe návrhu ním zriadenej osobitnej komisie.

(3) Všeobecné predpisy o správnom konaní<sup>17)</sup> sa nevzťahujú na vydávanie záväzných stanovísk.

## § 74

Zrušuje sa zákon č. 51/1964 Zb. o dráhach v znení zákona č. 104/1974 Zb. a zákona č. 230/1992 Zb.

## § 75

V platnosti zostávajú vykonávacie predpisy, ak nie sú v rozpore s týmto zákonom, až do vydania nových vykonávacích predpisov na základe tohto zákona:

7. vyhláška Federálneho ministerstva dopravy č. 61/1982 Zb. o určených technických zariadeniach,
8. vyhláška Federálneho ministerstva dopravy č. 72/1984 Zb. o podmienkach spôsobilosti kontejnerov ISO radu 1 na bezpečnú a plynulú prevádzku,
10. vyhláška Federálneho ministerstva dopravy č. 7/1988 Zb. o križovaní pozemných komunikácií s dráhami na úrovni koľají,

12. vyhláška Federálneho ministerstva dopravy č. 38/1990 Zb., ktorou sa ustanovujú niektoré podmienky na zaistenie bezpečnej a plynulej prevádzky zdvíhacích zariadení pre manipuláciu s kontajnermi ISO radu 1,
15. úprava Federálneho ministerstva dopravy č. 19 239/74 zo 17. júla 1974 o lehotách dozornej činnosti štátneho odborného technického dozoru (registrovaná v čiaske 15/1974 Zb.),
18. úprava Federálneho ministerstva dopravy z 29. 12. 1976 č. 26 049/76, ktorou sa vydáva Skúšobný poriadok pre vodičov, sprievodcov, dispečerov, výpravcov a pracovníkov prepravnej kontroly mestskej hromadnej prepravy (registrovaná v čiaske 8/1977 Zb.) v znení úpravy Federálneho ministerstva dopravy z 12. februára 1982 č. 7129/1982-025 (registrovanej v čiaske 9/1982 Zb.),
19. úprava Federálneho ministerstva dopravy z 25. septembra 1978 č. 19 022/1978 o odbornej spôsobilosti v elektrotechnike na dráhach (registrovaná v čiaske 32/1978 Zb.),
21. úprava Federálneho ministerstva dopravy z 8. októbra 1984 č. 9737/84-025 o prepravách vojenských kontajnerových zásielok (registrovaná v čiaske 22/1984 Zb.),
22. úprava Federálneho ministerstva dopravy č. 5095/85-ÚÚŽZ z 20. júna 1985, ktorou sa vydávajú smernice o zdravotnej spôsobilosti pracovníkov na železničiach (registrovaná v čiaske 16/1985 Zb.),
23. úprava Federálneho ministerstva dopravy zo 4. septembra 1985 č. 8.969/1985-025, ktorou sa určujú niektoré podmienky výkonu štátneho odborného technického dozoru na zaistenie bezpečnosti kontajnerov ISO radu 1 v prevádzke (registrovaná v čiaske 24/1985 Zb.),
26. úprava Federálneho ministerstva dopravy č. 25 188/76-025 o Pravidlách technickej prevádzky železníc (registrovaná v čiaske 3/1977 Zb.),
27. úprava Federálneho ministerstva dopravy č. 25 110/77-025 o pravidlách technickej prevádzky lanových dráh (registrovaná v čiaske 11/1978 Zb.),
28. úprava Federálneho ministerstva dopravy č. 16 349/79 o pravidlách technickej prevádzky vlečiek (registrovaná v čiaske 27/1979 Zb.),
29. Pravidlá technickej prevádzky mestských dráh vydané Ministerstvom dopravy (registrované v čiaske 25/1970 Zb.) v znení úpravy č. 10461/70-SMD vydané Ministerstvom dopravy, v znení úpravy č. 8632/72-25 vydané Federálnym ministerstvom dopravy (registrovanej v čiaske 7/1972 Zb.) a úpravy č. 12445/77 vydané Federálnym ministerstvom dopravy (registrovanej v čiaske 12/1977 Zb.).

## § 76

Týmto zákonom sa preberajú právne akty Európskych spoločenstiev a Európskej únie uvedené v prílohe č. 5.

## Čl. II

Zákon č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení zákona č. 231/1992 Zb., zákona č. 600/1992 Zb., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 132/1994 Z. z. a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 200/1995 Z. z. sa mení takto:

1. V § 3 ods. 2 písm. g) znie:

„g) prevádzkovanie dráhy, prevádzkovanie dopravy na dráhe a súvisiace činnosti vykonávané prevádzkovateľom dráhy alebo prevádzkovateľom dopravy na dráhe,<sup>19)</sup>“.

Poznámka pod čiarou k odkazu<sup>19)</sup> znie:

„19) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 258/1993 Z. z. o Železničiach Slovenskej republiky. Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 164/1996 Z. z. o dráhach a o zmene zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov.“.

2. V prílohe č. 3 v SKUPINE 314: Ostatné sa vypúšťajú slová „Prevádzkovanie dráh s výnimkou celoštátnych (§ 3 ods. 2 písm. g) živn. zák.)“.

**Čl. III**

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. októbra 1996.

**Michal Kováč v. r.**

**Ivan Gašparovič v. r.**

**Vladimír Mečiar v. r.**

**Príloha č. 1**

**k zákonu Národnej rady Slovenskej republiky č. 164/1996 Z. z. v znení neskorších predpisov**

## **SYSTÉM TRANSEURÓPSKÝCH KONVENČNÝCH ŽELEZNÍC**

### **1. DOPRAVNÁ CESTA**

Dopravnou cestou systému transeurópskych konvenčných železníc sú trate patriace do transeurópskej dopravnej siete.

Táto sieť môže byť rozdelená do týchto kategórií:

- a) trate určené na osobnú dopravu,
- b) trate určené na zmiešanú dopravu (osobná a nákladná doprava),
- c) trate špeciálne projektované alebo rekonštruované na nákladnú dopravu,
- d) uzly osobnej dopravy,
- e) uzly nákladnej dopravy vrátane intermodálnych terminálov,
- f) spojovacie trate medzi uvedenými traťami.

Táto infraštruktúra zahŕňa riadenie vlakov, systémy určovania polohy a navigácie; technické zariadenia na spracovanie dát a telekomunikácie určené pre služby diaľkovej osobnej dopravy a nákladnej dopravy na sieti, aby bola zaručená bezpečnosť a harmonická prevádzka siete a účinné riadenie prepravy.

### **2. DRÁHOVÉ VOZIDLÁ**

Dráhové vozidlá musia zahŕňať všetky dráhové vozidlá, ktoré sa budú pravdepodobne pohybovať na celej transeurópskej konvenčnej železničnej sieti alebo na jej časti vrátane

- a) dieselových alebo elektrických motorových vlakov,
- b) dieselových alebo elektrických motorových jednotiek,
- c) osobných vozňov,
- d) nákladných vagónov vrátane dráhových vozidiel určených na prepravu nákladných automobilov.

Každá z týchto kategórií sa musí rozdeliť na

- a) dráhové vozidlá na medzinárodnú dopravu,
- b) dráhové vozidlá na vnútroštátnu dopravu, berúc do úvahy ich použitie v miestnej, regionálnej alebo diaľkovej preprave.

### **3. KOMPATIBILITA SYSTÉMU TRANSEURÓPSKÝCH KONVENČNÝCH ŽELEZNÍC**

Kvalita železničných služieb v Európe závisí okrem iného od dokonalej kompatibility medzi charakteristikami infraštruktúry (v najširšom zmysle, t. j. fixných častí všetkých príslušných subsystémov) a charakteristikami dráhových vozidiel (vrátane nefixných komponentov všetkých príslušných subsystémov). Úroveň výkonnosti, bezpečnosť, kvalita služieb a náklady závisia od tejto kompatibility.

**Príloha č. 2**

**k zákonu Národnej rady Slovenskej republiky č. 164/1996 Z. z. v znení neskorších predpisov**

**SLUŽBY POSKYTOVANÉ DOPRAVCOM**

1. Minimálny prístupový balík obsahuje
  - a) spracovanie žiadostí o pridelenie kapacity,
  - b) právo na využitie kapacity, ktorá je poskytnutá,
  - c) použitie výhybiek a odbočiek,
  - d) riadenie vlakov vrátane signalizácie, regulácie, odbavovania, spojenia a zabezpečenia informácií o pohybe vlaku,
  - e) všetky ostatné informácie potrebné na realizáciu alebo prevádzku dopravných služieb, pre ktoré bola kapacita poskytnutá.
2. Traťový prístup k servisným zariadeniam a poskytovanie služieb zahŕňa
  - a) používanie elektrického napájacieho zariadenia trakčného prúdu, ak je k dispozícii,
  - b) zariadenia na doplnenie paliva,
  - c) osobné stanice, ich budovy a iné zariadenia,
  - d) nákladné terminály,
  - e) zriaďovacie stanice,
  - f) zariadenia na zostavovanie vlakov,
  - g) odstavné koľaje,
  - h) údržbárske a iné technické zariadenia.
3. Doplnkové služby môžu zahŕňať
  - a) trakčný prúd,
  - b) predbežné vykurovanie osobných vlakov,
  - c) dodávku paliva, posunovanie a všetky ostatné služby poskytnuté uvedenými zariadeniami prístupových služieb,
  - d) špecifické dohody so zákazníkmi
    1. o kontrole prepravy nebezpečného tovaru,
    2. o pomoci pri jazde netypických vlakov.
4. Vedľajšie služby môžu zahŕňať
  - a) prístup k telekomunikačnej sieti,
  - b) poskytovanie doplnkových informácií,
  - c) technickú kontrolu dopravných prostriedkov.

**Príloha č. 3**

**k zákonu Národnej rady Slovenskej republiky č. 164/1996 Z. z. v znení neskorších predpisov**

## **SUBSYSTÉMY**

### **1. ZOZNAM SUBSYSTÉMOV**

Systém transeurópskych konvenčných železníc sa môže rozdeliť na tieto dva subsystémy:

a) štrukturálne oblasti:

1. dopravná cesta,
2. energia,
3. riadenie vlakov, zabezpečenie a signalizácia,
4. prevádzka a riadenie prepravy,
5. dráhové vozidlá,

b) prevádzkové oblasti:

1. údržba,
2. telematické aplikácie pre osobnú a nákladnú dopravu.

### **2. POPIS SUBSYSTÉMOV**

Pre každý subsystém alebo časť subsystému navrhuje spoločný zastupiteľský orgán počas tvorby príslušného návrhu technických špecifikácií zoznam komponentov a aspektov týkajúcich sa interoperability.

Bez ohľadu na výber aspektov a komponentov týkajúcich sa interoperability alebo poradia, v ktorom sú zahrnuté v technických špecifikáciách, subsystém obsahuje najmä:

#### **2.1 Dopravnú cestu**

Koľaje, výhybky, inžinierske stavebné konštrukcie (mosty, tunely, atď.), súvisiacu infraštruktúru v staniciach (nástupištia, prístupové zóny aj so zreteľom na potreby osôb s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie, atď.), bezpečnostné a ochranné vybavenie.

#### **2.2 Energii**

Systém elektrifikácie, nadzemné vedenie a zberače prúdu.

#### **2.3 Riadenie vlakov, zabezpečenie a signalizáciu**

Všetky zariadenia potrebné na zaručenie bezpečnosti a na riadenie a kontrolu pohybu vlakov, ktoré sa môžu pohybovať v sieti.

#### **2.4 Prevádzku a riadenie prepravy**

Postupy a príslušné vybavenie umožňujúce súvislú prevádzku rôznych štrukturálnych subsystémov počas normálnej i zníženej prevádzky vrátane jazdy vlakov, plánovania a riadenia prepravy.

Odborná kvalifikácia, ktorá sa môže vyžadovať pre cezhraničné dopravné služby.

#### **2.5 Telematické aplikácie**

Tento subsystém sa skladá z dvoch prvkov:

- a) aplikácií pre osobnú dopravu vrátane systémov poskytujúcich cestujúcim informácie pred cestou a počas nej, systémov rezervácie a platieb, vypravovania cestovných batožín a riadenia prípojev medzi vlakmi a ostatnými druhmi dopravy,

- b) aplikácií pre nákladnú dopravu vrátane informačných systémov (monitorovania pohybu nákladu a vlaku v reálnom čase), systémov radenia a zostavovania vlakov, rezervácie, platieb a fakturácií, riadenia prípojov k ostatným druhom dopravy a vyhotovovania sprievodných elektronických dokumentov.

## 2.6 Dráhové vozidlá

Štruktúra, systém riadenia a zabezpečenia vlakov, trakčné jednotky a jednotky na premenu energie, brzdenie, spojovanie, posunovanie (podvozky, nápravy atď.) a zavesenie, dvere, rozhrania človek/stroj (rušňovodič, prepravovaný personál a cestujúci so zreteľom na potreby osôb s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie), pasívne alebo aktívne bezpečnostné zariadenia a zdravotné potreby pre cestujúcich a prepravovaný personál.

## 2.7 Údržba

Postupy, súvisiace zariadenia, logistické centrá pre údržbárske práce a zásoby umožňujúce predpísanú alebo preventívnu údržbu na účel zabezpečenia interoperability železničného systému a zaručenia požadovanej výkonnosti.

**Príloha č. 4**

**k zákonu Národnej rady Slovenskej republiky č. 164/1996 Z. z. v znení neskorších predpisov**

### **ZÁKLADNÉ POŽIADAVKY**

#### **1. VŠEOBECNÉ POŽIADAVKY**

##### **1.1 Bezpečnosť**

- 1.1.1 Projektovanie, výroba alebo montáž, údržba a monitorovanie komponentov rozhodujúcich z hľadiska bezpečnosti, a najmä komponentov podieľajúcich sa na pohybe vlaku musia byť také, aby zaručovali úroveň bezpečnosti zodpovedajúcu cieľom stanoveným pre sieť vrátane tých, ktoré sú stanovené pre špecifické obmedzujúce podmienky.
- 1.1.2 Parametre týkajúce sa styku koleso/koľajnica musia spĺňať požiadavky stability potrebnej na zaručenie bezpečného pohybu pri maximálnej povolenej rýchlosti.
- 1.1.3 Používané komponenty musia odolávať akémukoľvek normálnemu alebo výnimočnému namáhaniu, ktoré bolo špecifikované počas ich doby prevádzky. Bezpečnostné vplyvy akejkoľvek nepredvídanej závady sa musia obmedziť primeranými prostriedkami.
- 1.1.4 Konštrukcia stabilných zariadení a dopravných prostriedkov a výber použitých materiálov sa musí zamerať na obmedzenie produkovania, šírenia a vplyvov ohňa a dymu v prípade požiaru.
- 1.1.5 Akékoľvek zariadenia, ktoré majú byť obsluhované užívateľmi, musia byť projektované tak, aby sa v prípade, ak sa používajú určeným spôsobom, nenarušila ich bezpečná prevádzka alebo nepoškodilo zdravie a bezpečnosť užívateľov spôsobom, ktorý nezodpovedá stanoveným pokynom.

##### **1.2 Spôľahlivosť a prevádzková pohotovosť**

Monitorovanie a údržba stabilných alebo pohyblivých komponentov zúčastňujúcich sa na pohybe vlaku sa musí organizovať, vykonávať a kvantifikovať tak, aby si zachovali svoju funkčnosť za daných podmienok.

##### **1.3 Zdravie**

- 1.3.1 Materiály, ktoré môžu pri ich používaní predstavovať zdravotné riziko pre osoby, ktoré k nim majú prístup, sa nesmú vo vlakoch a železničnej infraštruktúre používať.
- 1.3.2 Materiály sa musia vybrať, rozmiestniť a používať tak, aby sa znížili emisie škodlivých a nebezpečných výparov a plynov v prípade požiaru.

##### **1.4 Ochrana životného prostredia**

- 1.4.1 Environmentálny vplyv výstavby a prevádzky systému transeurópskych konvenčných železníc sa musí posudzovať a brať do úvahy v etape projektovania systému v súlade s platnými ustanoveniami Spoločenstva.
- 1.4.2 Materiály používané vo vlakoch a na dopravnej ceste musia zabráňovať emisiám výparov a plynov, ktoré sú škodlivé a nebezpečné pre životné prostredie, najmä v prípade požiaru.
- 1.4.3 Dráhové vozidlá a systémy dodávky elektrickej energie musia byť projektované a vyrábané tak, aby boli elektromagneticky kompatibilné so zariadeniami, vybavením a verejnými alebo súkromnými sieťami, ktoré by mohli rušiť.
- 1.4.4 Prevádzka systému transeurópskych konvenčných železníc musí rešpektovať existujúce predpisy o limitoch hluku.

Prevádzka systému transeurópskych konvenčných železníc nesmie v normálnych podmienkach údržby vyvolávať neprípustnú úroveň vibrácie pôdy pre aktivity a oblasti nachádzajúce sa blízko dopravnej cesty.

##### **1.5 Technická kompatibilita**

Technické charakteristiky infraštruktúry a stabilných zariadení musia byť navzájom kompatibilné a súčasne kompatibilné s charakteristikami tých vlakov, ktoré sa majú používať v systéme transeurópskych konvenčných železníc.

Ak sa preukáže, že je ťažké dodržať tieto charakteristiky na niektorých častiach siete, môžu sa realizovať dočasné riešenia, ktoré zabezpečia kompatibilitu v budúcnosti.

## 2. POŽIADAVKY ŠPECIFICKÉ PRE KAŽDÝ SUBSYSTÉM

### 2.1 Dopravná cesta

#### 2.1.1 Bezpečnosť

Musia sa prijať vhodné opatrenia na zabránenie prístupu alebo nežiaduceho vniknutia do zariadení.

Musia sa prijať opatrenia na zníženie nebezpečenstva, ktorému sú osoby vystavené najmä na staniciach, cez ktoré vlaky prechádzajú.

Dopravná cesta, na ktorú má verejnosť prístup, musí byť projektovaná a budovaná tak, aby sa obmedzili akékoľvek riziká pre ľudské zdravie (stabilita, požiar, prístup, evakuácia, nástupištia, atď.).

Musia sa prijať vhodné opatrenia tak, aby sa brali do úvahy osobitné bezpečnostné podmienky vo veľmi dlhých tuneloch.

### 2.2 Energia

#### 2.2.1 Bezpečnosť

Prevádzka systémov dodávky elektrickej energie nesmie narúšať bezpečnosť vlakov alebo osôb (užívatelia, prevádzkový personál, osoby bývajúce v susedstve trate a tretie strany).

#### 2.2.2 Ochrana životného prostredia

Činnosť systémov dodávky elektrickej alebo tepelnej energie nesmie zafažiť životné prostredie nad špecifikované limity.

#### 2.2.3 Technická kompatibilita

Systémy dodávky elektrickej/tepelnej energie musia

- umožniť vlakom, aby dosiahli špecifikované úrovne výkonnosti,
- v prípade systémov dodávky elektrickej energie byť kompatibilné so zariadeniami na odber prúdu inštalovanými na vlaku.

### 2.3 Riadenie, zabezpečenie vlakov a signalizácia

#### 2.3.1 Bezpečnosť

Používané riadiace, zabezpečovacie a signalizačné zariadenia a postupy musia umožniť vlakom jazdu s vysokou úrovňou bezpečnosti, ktorá zodpovedá cieľom stanoveným pre sieť. Riadiace, zabezpečovacie a signalizačné systémy by mali umožňovať bezpečnú prevádzku vlakov, ktorých ďalšia jazda je povolená za obmedzujúcich podmienok.

#### 2.3.2 Technická kompatibilita

Všetky nové infraštruktúrne zariadenia a nové dráhové vozidlá vyrábané alebo vyvíjané po schválení kompatibilného systému riadenia, zabezpečenia a signalizácie sa musia upraviť tak, aby ich tieto systémy mohli využívať.

Riadiace, zabezpečovacie a signalizačné zariadenia inštalované v kabínach rušňovodičov musia za špecifických podmienok umožňovať normálnu prevádzku v celom systéme transeurópskych konvenčných železníc.

## 2.4 Dráhové vozidlá

### 2.4.1 Bezpečnosť

Spôsob konštrukcie dráhových vozidiel a spojenia medzi vozidlami musia byť koncipované tak, aby chránili priestory pre cestujúcich a hnací mechanizmus v prípade zrážky alebo vykoľajenia.

Elektrické zariadenie nesmie narušiť bezpečnosť a činnosť riadiacich, zabezpečovacích a signalizačných zariadení.

Spôsoby brzdenia a vyvolané namáhanie musia byť kompatibilné s konštrukciou trate, inžinierskymi stavbami a signalizačnými systémami.

Musia sa prijať opatrenia na zabránenie prístupu k prvkom, ktoré sú pod elektrickým prúdom, aby sa neohrozila bezpečnosť osôb.

V prípade nebezpečenstva musia zariadenia umožniť cestujúcim, aby informovali rušňovodiča, a sprievodnému personálu musia umožniť kontakt s rušňovodičom.

Súčasťou vstupných dverí musí byť otvárací a zatvárací systém, ktorý zaručuje cestujúcemu bezpečnosť.

Musia byť k dispozícii označené núdzové východy.

Musia sa prijať primerané opatrenia týkajúce sa osobitných bezpečnostných podmienok vo veľmi dlhých tuneloch.

Vo vlaku musí byť povinne núdzový osvetľovací systém s dostatočnou intenzitou a stálosťou.

Vlaky musia byť vybavené miestnym rozhlasom, ktorý zabezpečuje informovanosť verejnosti zo strany personálu vlaku a prevádzkových riadiacich stanovišť.

### 2.4.2 Spoľahlivosť a prevádzková pohotovosť

Konštrukcia dôležitého posunovacieho, trakčného a brzdového zariadenia a tiež riadiaci a zabezpečovací systém musia byť také, aby v špecifických obmedzujúcich podmienkach umožňovali vlaku pokračovať v ďalšej jazde bez nepriaznivých dôsledkov na zariadenie, ktoré ostáva v prevádzke.

### 2.4.3 Technická kompatibilita

Elektrické vybavenie musí byť kompatibilné s prevádzkou riadiacich, zabezpečovacích a signalizačných zariadení.

Charakteristiky zariadení na zber prúdu musia byť také, aby umožňovali jazdu vlaku v systémoch dodávky elektrickej energie pre systém transeurópskych konvenčných železníc.

Charakteristiky dráhových vozidiel musia byť také, aby umožňovali jazdu na ktorejkoľvek trati, na ktorej majú byť prevádzkované.

## 2.5 Údržba

### 2.5.1 Zdravie a bezpečnosť

Technické zariadenia a postupy používané v strediskách údržby musia zaručiť bezpečnú činnosť subsystémov a nesmú predstavovať nebezpečenstvo pre zdravie a bezpečnosť.

#### 2.5.2 Ochrana životného prostredia

Technické zariadenia a postupy používané v strediskách údržby nesmú presiahnuť povolené hladiny škodlivín vzhľadom na okolité prostredie.

#### 2.5.3 Technická kompatibilita

Údržbárske zariadenia pre konvenčné dráhové vozidlá musia byť také, aby umožňovali bezpečné, hygienické a pohodlné vykonávanie prác na všetkých vlakoch, pre ktoré boli určené.

### 2.6 Prevádzka a riadenie prepravy

#### 2.6.1 Bezpečnosť

Zosúladenie prevádzkových pravidiel siete a kvalifikácií rušňovodičov, vlakových čiat a zamestnancov riadiacich stanovišť musí byť také, aby bola zabezpečená bezpečná prevádzka, pričom sa musia brať do úvahy rozdielne požiadavky cezhraničnej a vnútroštátnej dopravy.

Údržbárske činnosti a ich intervaly, odborná príprava a kvalifikácia personálu údržbárskych a riadiacich stredísk a systémy zabezpečenia kvality vytvorené príslušnými operátormi v riadiacich a údržbárskych strediskách musia byť také, aby bola zabezpečená vysoká úroveň bezpečnosti.

#### 2.6.2 Spoľahlivosť a prevádzková pohotovosť

Údržbárske činnosti a ich intervaly, odborná príprava a kvalifikácie personálu údržbárskych a riadiacich stredísk a systémy zabezpečenia kvality vytvorené príslušnými operátormi v riadiacich a údržbárskych strediskách musia byť také, aby bola zabezpečená vysoká úroveň spoľahlivosti a prevádzkovej pohotovosti.

#### 2.6.3 Technická kompatibilita

Zosúladenie prevádzkových pravidiel siete a kvalifikácií rušňovodičov, vlakových čiat a zamestnancov riadiacich stanovišť musí byť také, aby bola zabezpečená prevádzková výkonnosť systému transeurópskych konvenčných železníc, pričom sa musia brať do úvahy rozdielne požiadavky cezhraničnej a vnútroštátnej dopravy.

### 2.7 Telematické aplikácie pre nákladnú a osobnú dopravu

#### 2.7.1 Technická kompatibilita

Základné požiadavky na telematické aplikácie zabezpečujú minimálnu kvalitu služieb pre cestujúcich a zákazníkov nákladnej dopravy, najmä ak ide o technickú kompatibilitu. Musí sa zabezpečiť:

- aby sa databázy, software a dátové prenosové protokoly vyvíjali spôsobom, ktorý umožní maximálnu výmenu dát medzi rôznymi aplikáciami a operátormi, pričom sa vylúčia dôverné obchodné dáta,
- ľahký prístup k informáciám pre užívateľov.

#### 2.7.2 Spoľahlivosť a prevádzková pohotovosť

Metódy používania, riadenia, aktualizácie a starostlivosti o tieto databázy, software a dátové prenosové protokoly musia zaručovať efektívnosť týchto systémov a kvalitu služieb.

#### 2.7.3 Zdravie

Rozhrania medzi týmito systémami a užívateľmi musia spĺňať minimálne pravidlá týkajúce sa ergonómiky a ochrany zdravia.

#### 2.7.4 Bezpečnosť

Vzhľadom na uchovávanie a prenos informácií vzťahujúcich sa na bezpečnosť musí byť zabezpečená primeraná úroveň celistvosti a spoľahlivosti dát.

**ZOZNAM PREBERANÝCH PRÁVNÝCH AKTOV EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV A EURÓPSKEJ ÚNIE**

1. Smernica Rady 91/440/EHS z 29. júla 1991 o rozvoji železníc Spoločenstva (Ú. v. ES, L 237, 24. 8. 1991) v znení smernice Európskeho parlamentu a Rady 2001/12/ES z 26. februára 2001 (Ú. v. ES, L 075, 15. 3. 2001) a jej opravy (Ú. v. ES, L 334, 18. 12. 2001).
2. Smernica Rady č. 95/18/ES z 19. júna 1995 o udeľovaní licencií železničným podnikom (Ú. v. ES, L 143, 27.6.1995) v znení smernice Európskeho parlamentu a Rady 2001/13/ES z 26. februára 2001 (Ú. v. ES, L 075, 15. 3. 2001).
3. Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2001/14/ES z 26. februára 2001 o pridelovaní kapacity železničnej infraštruktúry, vyberaní poplatkov za používanie železničnej infraštruktúry a bezpečnostnej certifikácii ES (Ú. v. ES, L 075, 15. 3. 2001).
4. Smernica Rady 96/48/ES z 23. júla 1996 o interoperabilite na transeurópskych vysokorychlostných železničiach (Ú. v. ES, L 235, 17. 9. 1996) v znení smernice Európskeho parlamentu a Rady 2004/50/ES z 29. apríla 2004 (Ú. v. ES, L 164, 30. 4. 2004) a jej opravy (Ú. v. EÚ, L 220, 21. 6. 2004).
5. Smernica Rady 96/35/ES z 3. júna 1996 o menovaní a odbornej kvalifikácii bezpečnostných poradcov pre prepravu nebezpečného tovaru cestnou, železničnou, vnútrozemskou vodnou dopravou (Ú. v. ES, L 145, 19. 6. 1996).
6. Smernica Rady 96/49/ES z 23. júla 1996 o zblížení zákonov členských štátov týkajúcich sa prepravy nebezpečného tovaru železničnou dopravou (Ú. v. ES, L 235, 17. 9. 1996) v znení smernice Komisie 96/87/ES z 13. decembra 1996 (Ú. v. ES, L 335, 24. 12. 1996), v znení smernice Komisie 1999/48/ES z 21. mája 1999 (Ú. v. ES, L 169, 5. 7. 1999), v znení smernice Európskeho parlamentu a Rady 2000/62/ES z 10. októbra 2000 (Ú. v. ES, L 279, 1.11.2000), v znení smernice Komisie 2001/6/ES z 29. januára 2001 (Ú. v. ES, L 030, 1. 2. 2001), v znení smernice Komisie 2003/29/ES zo 7. apríla 2003 (Ú. v. EÚ, L 090, 8. 4. 2003).
7. Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2000/18/ES zo 17. apríla 2000 o minimálnych požiadavkách na bezpečnostných poradcov pre prepravu nebezpečného tovaru cestnou, železničnou alebo vnútrozemskou vodnou dopravou (Ú. v. ES, L 118, 19. 5. 2000).
8. Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2001/16/ES z 19. marca 2001 (Ú. v. ES, L 110, 20. 4. 2001) v znení smernice Európskeho parlamentu a Rady 2004/50/ES z 29. apríla 2004 (Ú. v. EÚ, L 164, 30. 4. 2004) a jej opravy (Ú. v. EÚ, L 220, 21. 6. 2004).

- 1) Zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení zákona č. 103/1990 Zb., zákona č. 262/1992 Zb., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 136/1995 Z. z. a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 199/1995 Z. z.
- 1a) Napríklad § 10 zákona č. 656/2004 Z. z. o energetike a o zmene niektorých zákonov.
- 1b) § 140b zákona č. 50/1976 Zb. v znení zákona č. 479/2005 Z. z.
- 1c) § 39a ods. 3 zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov.
- 1d) § 55 ods. 2 zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov.
- 1e) § 56 zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov.
- 2) Napríklad zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 287/1994 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.
- 3) Zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov.
- 4) Zákon č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení zákona č. 27/1984 Zb. a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 160/1996 Z. z.
- 5) Vyhláška Federálneho ministerstva vnútra č. 99/1989 Zb. o pravidlách premávky na pozemných komunikáciách (pravidlá cestnej premávky) v znení vyhlášky Federálneho ministerstva vnútra č. 24/1990 Zb., vyhlášky Federálneho ministerstva vnútra č. 619/1992 Zb., vyhlášky Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 113/1993 Z. z. a vyhlášky Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 267/1994 Z. z.
- 6) § 120 zákona č. 50/1976 Zb.
- 7) § 58 a nasl. zákona č. 50/1976 Zb. v znení zákona č. 262/1992 Zb. a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 199/1995 Z. z.
- 7a) § 140a ods. 1 písm. a) zákona č. 50/1976 Zb. v znení zákona č. 479/2005 Z. z.
- 8) § 76 a nasl. zákona č. 50/1976 Zb. v znení zákona č. 262/1992 Zb.
- 9) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 18/1996 Z. z. o cenách.
- 10) Zákon Slovenskej národnej rady č. 517/1990 Zb. o územnom a správnom členení Slovenskej republiky v znení zákona Slovenskej národnej rady č. 295/1992 Zb.
- 10a) § 17 Obchodného zákonníka.
- 12) Zákon č. 92/1949 Zb. Branný zákon, ako vyplýva zo zmien a doplnení vykonaných Ústavou Československej socialistickej republiky č. 100/1960 Zb. v znení ústavného zákona č. 101/1990 Zb., ústavným zákonom o československej federácii č. 143/1968 Zb. v znení ústavného zákona č. 125/1970 Zb. a ústavného zákona č. 126/1970 Zb., zákonom č. 86/1950 Zb., zákonom č. 88/1950 Zb., zákonom č. 19/1958 Zb., zákonom č. 140/1961 Zb. v znení neskorších predpisov, zákonom č. 100/1970 Zb. v znení neskorších predpisov, zákonom č. 40/1974 Zb. v znení neskorších predpisov, zákonom č. 64/1978 Zb., zákonom č. 72/1990 Zb., zákonom č. 227/1991 Zb., zákonom č. 164/1992 Zb., zákonom Národnej rady Slovenskej republiky č. 166/1995 Z. z. a zákonom Národnej rady Slovenskej republiky č. 161/1996 Z. z.
- 12a) § 14 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 168/1996 Z. z. o cestnej doprave.
- 12b) § 760 až 773 Občianskeho zákonníka.  
§ 610 až 629 Obchodného zákonníka.
- 13) Napríklad zákon č. 238/1991 Zb. o odpadoch v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 255/1993 Z. z., vyhláška Slovenského banského úradu č. 71/1988 Zb. o výbušninách v znení vyhlášky Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky č. 77/1996 Z. z. a vyhlášky Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky č. 78/1996 Z. z.
- 13a) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 115/1995 Z. z. o ochrane zvierat.
- 13b) § 760 a 765 Občianskeho zákonníka. § 610 Obchodného zákonníka.
- 13c) § 762 Občianskeho zákonníka. Zákon č. 87/1987 Zb. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov.

13ca) Vyhláška ministra zahraničných vecí č. 8/1985 Zb. o Dohovore o medzinárodnej železničnej preprave (COTIF) v znení oznámenia č. 61/1991 Zb., oznámenia č. 251/1991 Zb., oznámenia č. 34/1997 Z. z. a oznámenia č. 15/2001 Z. z.

13cb) Napríklad zákon č. 130/1998 Z. z. o mierovom využívaní jadrovej energie a o zmene a doplnení zákona č. 174/1968 Zb. o štátnom odbornom dozore nad bezpečnosťou práce v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 256/1994 Z. z.

13cc) § 261 až 275 Obchodného zákonníka.

13cd) § 12 ods. 2 písm. a) zákona č. 259/2001 Z. z. o Železničnej spoločnosti, a. s., a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 258/1993 Z. z. o Železniciach Slovenskej republiky v znení zákona č. 152/1997 Z. z.

13ce) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 168/1996 Z. z. o cestnej doprave v znení neskorších predpisov.

14) § 2 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 18/1996 Z. z. v znení zákona č. 276/2001 Z. z.

14a) § 69 ods. 4 Obchodného zákonníka.

15) § 89 ods. 14 Trestného zákona.

16) § 8 ods. 2 zákona č. 17/1992 Zb. o životnom prostredí.

27) § 12 ods. 2 písm. c) zákona č. 259/2001 Z. z.

16b) § 179 ods. 1 Trestného zákona.

17) Zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov.

18) § 2 ods. 2 Obchodného zákonníka.

19) Napríklad zákon č. 95/2000 Z. z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

20) § 11 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 264/1999 Z. z. o technických požiadavkách na výrobky a o posudzovaní zhody a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

21) § 18 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 18/1996 Z. z.

22) § 20 ods. 1 písm. d) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 18/1996 Z. z. v znení neskorších predpisov.

23) § 21 ods. 1 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

24) § 22 zákona č. 523/2004 Z. z.

25) Zákon č. 312/2001 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

26) § 116 Občianskeho zákonníka.

27a) § 20 ods. 4, § 21 ods. 3 a § 22 ods. 5 zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov.

27b) Nariadenie (ES) č. 881/2004 Európskeho parlamentu a Rady z 29. apríla 2004, ktorým sa ustanovuje Európska železničná agentúra (Nariadenie o agentúre) (Ú. v. EÚ L 220, 21. 6. 2004).

28) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 1/1993 Z. z. o Zbierke zákonov Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov.

29) § 18 zákona č. 90/1998 Z. z. o stavebných výrobkoch v znení neskorších predpisov. § 30 zákona č. 264/1999 Z. z.

30) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 258/1993 Z. z. o Železniciach Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov.

